

Π.1.3: Μελέτη προϋποθέσεων και πιστοποιητικών και ελέγχων που ζητούν τρίτες χώρες σχετικά με χημικές και μικροβιολογικές αναλύσεις τροφίμων για αποδοχή, ένταξη σε μητρώο εισαγωγών - Δημιουργία βάσης δεδομένων

Μελέτες για τη χάραξη στρατηγικής εποπτείας της αγοράς και αδειοδότησης των επιχειρήσεων

ΑΝΑΔΟΧΟΣ

DBC ▲ diadikasia

Ιούνιος 2023

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ & ΤΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑΝΕΚ 2014–2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας Περιεχομένων

1	Εισαγωγή.....	2
2	Υφιστάμενη Κατάσταση πρωτογενή και δευτερογενή τομέα	4
2.1	Δευτερογενής τομέας.....	6
3	Υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο	10
3.1	Περιγραφή του θεσμικού πλαισίου για τα τρόφιμα.....	10
3.2	Πιστοποιητικά απαραίτητα για εξαγωγές σε τρίτες χώρες	19
3.3	Κριτήρια Ποιότητας.....	24
3.4	Πιστοποιητικά Ποιότητας-Πιστοποιητικά Προϊόντος.....	26
3.5	Δοκιμές, Ελέγχους, Κριτήρια Ποιότητας	41
3.6	Νομοθετικά Κριτήρια	43
3.7	Περιγραφή του ρόλου της ΕΕΧ.....	49
4	Ανάπτυξη υπηρεσιών της ΕΕΧ.....	52
4.1	Βάση δεδομένων με χαρακτηριστικές περιπτώσεις τροφίμων/χωρών προς εξαγωγή και τις αντίστοιχες νομοθετικές απαιτήσεις	53
4.2	Ενημέρωση και βάση δεδομένων για υπηρεσίες πιστοποίησης που εκτός από τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της τρίτης χώρας, να προσφέρουν προστιθέμενη αξία στο προϊόν	54
4.3	Μητρώο εργαστηρίων δοκιμών που μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες δοκιμών προς τους παραγωγούς	54
4.4	Κατάρτιση και πιστοποίηση στελεχών των επιχειρήσεων τροφίμων με εξαγωγικό προσανατολισμό	54
4.5	Εκπαίδευση των στελεχών των παραγωγών στις σύγχρονες γνώσεις σχετικά με τις δοκιμές και την πιστοποίηση στα τρόφιμα	55
4.6	Σημεία επαφής των παραγωγών, των εξαγωγέων, των εργαστηρίων και των υπηρεσιών του δημοσίου φορέα.....	55

1 Εισαγωγή

Η εταιρεία «DIADIKASIA BUSINESS CONSULTING ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με διακριτικό τίτλο «DBC» (Σύμβουλος) σύμφωνα με την από 10 Απριλίου 2023 υπογραφείσα σύμβαση, έχει αναλάβει και υλοποιεί για λογαριασμό της «Ένωσης Ελλήνων Χημικών» (Ε.Ε.Χ.) το έργο «Μελέτες για τη χάραξη στρατηγικής εποπτείας της αγοράς και αδειοδότησης των επιχειρήσεων».

Το έργο έχει ως αντικείμενο την προετοιμασία ολοκληρωμένης στρατηγικής για την εποπτεία της αγοράς και τις αδειοδοτήσεις επιχειρήσεων σε αντικείμενα που αφορούν ή περιλαμβάνουν σε σημαντική έκταση αντικείμενα χημείας και χημικών ελέγχων.

Ειδικότερα, το έργο περιλαμβάνει την εκπόνηση μελετών ανά τομέα της αγοράς, με ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις για τη βελτίωσή της, τη διαβούλευση των αρχικών προτάσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε οι προτάσεις να εμπλουτιστούν και να ενισχυθεί η αξιοπιστία, η αποδοχή και η λειτουργικότητά τους.

Επιπροσθέτως, αντικείμενο του έργου είναι η συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής εκ μέρους των αρμοδίων κρατικών φορέων για την άσκηση της εποπτείας της αγοράς στα αντικείμενα που κατ' εξοχήν εμπλέκουν αντικείμενα ελέγχου που εμπίπτουν στο επιστημονικό πεδίο της Χημείας. Ο ωφελούμενος πληθυσμός είναι ένα ευρύτατο σύνολο επιχειρήσεων από το σύνολο, σχεδόν, των κλάδων της οικονομίας (τουριστική βιομηχανία, κατασκευαστικός κλάδος, χημική βιομηχανία – κάθε είδους οικονομικός φορέας που οφείλει να έχει περιβαλλοντική άδεια, τομέας τροφίμων κ.α.).

Το έργο περιλαμβάνει τα ακόλουθα παραδοτέα:

- Π1.1. Μελέτη και προτάσεις/παρεμβάσεις σχετικά με τη συμμετοχή των ιδιωτικών εργαστηρίων στις διαδικασίες αξιολόγησης της υγιεινής των εγκαταστάσεων ξενοδοχειακών μονάδων με στόχο την προώθηση του τουρισμού.
- Π1.2. Μελέτη και προτάσεις/παρεμβάσεις σχετικά με την απλούστευση των διαδικασιών ελέγχου μονάδων παραγωγής αλκοόλης, αποσταγμάτων και προϊόντων αλκοόλης, όσον αφορά στην είσπραξη των ειδικών φόρων κατανάλωσης.
- Π1.3. Μελέτη προϋποθέσεων και πιστοποιητικών και ελέγχων που ζητούν τρίτες χώρες σχετικά με χημικές και μικροβιολογικές αναλύσεις τροφίμων για αποδοχή, ένταξη σε μητρώο εισαγωγέων-Δημιουργία βάσης δεδομένων.
- Π1.4. Μελέτη προϋποθέσεων για χημικές και φυσικές δοκιμές σε μια ευρεία κατηγορία βιομηχανικών προϊόντων για εξαγωγές σε τρίτες χώρες.

- Π1.5. Μελέτη απλοποίησης της διαδικασίας Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης των Επιχειρήσεων και διερεύνηση των σύγχρονων περιβαλλοντικών τεχνολογιών που μπορούν να ενσωματωθούν.
- Π1.6. Ανάπτυξη μηχανισμού καταγραφής προτάσεων και διαβούλευσης από τους εμπλεκόμενους φορείς
- Π1.7. Κατάρτιση Σχεδίων Προτάσεων βελτίωσης του Θεσμικού Πλαισίου.
- Π1.8. Ενέργειες Δημοσιότητας της Πράξης.

Το παρόν Παραδοτέο Π1.3 αναφέρεται στη μελέτη προϋποθέσεων και πιστοποιητικών και ελέγχων που ζητούν τρίτες χώρες σχετικά με χημικές και μικροβιολογικές αναλύσεις τροφίμων για αποδοχή, ένταξη σε μητρώο εισαγωγέων - Δημιουργία βάσης δεδομένων

Η μελέτη αφορά την προώθηση της εξωστρέφειας για τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα στα τρόφιμα και την προσέγγιση των παραγωγών /μεταποιητών/επιχειρήσεων τροφίμων προς τρίτες χώρες και αναπτυσσόμενες αγορές με προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Η μελέτη περιλαμβάνει ανάλυση εσωτερικού περιβάλλοντος σε σχέση με τους οικονομικούς φορείς που αναπτύσσονται στην Ελλάδα για παραγωγή αγροτικών προϊόντων και μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων καθώς και τις ήδη εξαγωγικές επιδόσεις τους, με σκοπό την ανάδειξη τομέων που επιδέχονται βελτίωση. Επίσης πρέπει να περιλαμβάνει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο σε σχέση με τις απαιτήσεις υγιεινής, κριτήρια ποιότητας, συστήματα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων αλλά και το ελεγκτικό πλαίσιο σε ότι αφορά τα τρόφιμα. Η μελέτη περιλαμβάνει ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος σε σχέση με τις αγορές σε τρίτες χώρες, σε σχέση με τα απαιτούμενα πιστοποιητικά

Η μελέτη συνίσταται στην ανάπτυξη υπηρεσιών καταγραφής, επικοινωνίας συλλογής και οργάνωσης της πληροφορίας για τις απαραίτητες προϋποθέσεις, πιστοποιητικά ποιότητας, πιστοποιητικά προϊόντος, δοκιμές, ελέγχους, κριτήρια ποιότητας άλλα νομοθετικά κριτήρια που πρέπει να εκπληρώνει ο παραγωγός και το προϊόν, πιθανή αποδοχή επιθεωρήσεων και ελέγχων τρίτου μέρους (π.χ DA, US για κτηνοτροφικά προϊόντα) ώστε η ΕΕΧ να καταστεί κέντρο πληροφόρησης.

Η μελέτη περιλαμβάνει και τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕΧ μπορεί να παρέχει αυτές τις υπηρεσίες στους ενδιαφερόμενους (με παρουσίαση βέλτιστων πρακτικών) αλλά και πως μπορεί να τηρεί επαφή με τα ενδιαφερόμενα μέρη: μικτά εμπορικά επιμελητήρια, ομάδες παραγωγών, αρμόδιες εθνικές αρχές των κρατών ενδιαφέροντος, διεθνείς οργανισμοί τόσο για την παροχή αυτών των υπηρεσιών όσο και για την επικαιροποίησή τους .

2 Υφιστάμενη Κατάσταση πρωτογενή και δευτερογενή τομέα

Στην Ελλάδα, ο πρωτογενής τομέας σχετίζεται στενά με την παραγωγή αγροτικών προϊόντων και τη μεταποίησή τους. Υπάρχουν διάφοροι οικονομικοί φορείς που αναπτύσσονται στην Ελλάδα για την παραγωγή και μεταποίηση αγροτικών προϊόντων. Ορισμένοι από αυτούς περιλαμβάνουν:

- **Γεωργικές επιχειρήσεις:** Οι γεωργικές επιχειρήσεις αποτελούν τον βασικό οικονομικό φορέα στον πρωτογενή τομέα. Στην Ελλάδα, οι γεωργικές επιχειρήσεις καλύπτουν μια μεγάλη ποικιλία αγροτικών προϊόντων, όπως καλλιέργειες, κτηνοτροφία και αλιεία.
- **Συνεταιρισμοί:** Οι συνεταιρισμοί είναι μια σημαντική μορφή οργάνωσης των αγροτών στην Ελλάδα. Οι συνεταιρισμοί μπορούν να παρέχουν στους αγρότες πρόσβαση σε αγορές, χρηματοδότηση και τεχνική υποστήριξη.
- **Μονάδες μεταποίησης:** Οι μονάδες μεταποίησης αγροτικών προϊόντων συμβάλλουν στην προσθήκη αξίας στα προϊόντα και στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Στην Ελλάδα, οι μονάδες μεταποίησης αγροτικών προϊόντων καλύπτουν μια μεγάλη ποικιλία προϊόντων, όπως τυριά, κρασιά και ελαιόλαδο.
- **Εξαγωγείς:** Οι εξαγωγείς αγροτικών προϊόντων αποτελούν σημαντικό οικονομικό φορέα στην Ελλάδα. Οι εξαγωγείς μπορούν να προωθήσουν τα προϊόντα των αγροτών σε διεθνείς αγορές και να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Η υφιστάμενη κατάσταση του πρωτογενούς τομέα σε σχέση με αυτούς τους οικονομικούς φορείς είναι διαφορετική ανάλογα με τον φορέα και την περιοχή. Ορισμένοι τομείς, όπως η παραγωγή ελαιολάδου και κρασιού, έχουν αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό και έχουν σημαντική συμβολή στην ελληνική οικονομία και εξαγωγές. Άλλοι τομείς, όπως η κτηνοτροφία, αντιμετωπίζουν προκλήσεις και προβλήματα, όπως το υψηλό κόστος παραγωγής και η ανταγωνιστικότητα από τις εισαγωγές, αλλά υπάρχουν οικονομικοί φορείς που εστιάζουν στην παραγωγή και μεταποίηση κτηνοτροφικών προϊόντων στην Ελλάδα.

Μερικοί από αυτούς είναι:

- **Ομάδες παραγωγών:** Ομάδες παραγωγών και συνεταιρισμοί αγροτών λειτουργούν στην Ελλάδα και παράγουν κτηνοτροφικά προϊόντα, όπως κρέας, γάλα και αυγά.
- **Εταιρείες τροφίμων:** Υπάρχουν εταιρείες τροφίμων που εστιάζουν στην παραγωγή και μεταποίηση κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως κρέας και τυριά.
- **Εταιρείες εξαγωγής:** Υπάρχουν εταιρείες εξαγωγής που ειδικεύονται στην εξαγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως κρέας και γάλα.

Επιπλέον, η κυβέρνηση της Ελλάδας έχει εισαγάγει προγράμματα χρηματοδότησης και ενίσχυσης για τους παραγωγούς και τους επιχειρηματίες του πρωτογενούς τομέα, προκειμένου να βελτιωθεί η παραγωγή και η επεξεργασία των αγροτικών προϊόντων και να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα του τομέα στη διεθνή αγορά.

Η Ελλάδα έχει σημαντικές εξαγωγές αγροτικών προϊόντων και μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων, όπως ελαιόλαδο, κρασί, τυριά, φρούτα και λαχανικά. Η εξαγωγή αυτών των προϊόντων συνεχίζει να αποτελεί σημαντικό μέρος της ελληνικής οικονομίας.

Σύμφωνα με τον Ελληνικό Οργανισμό Εξωτερικού Εμπορίου, η εξαγωγή αγροτικών προϊόντων ανήλθε σε περίπου 5,5 δισεκατομμύρια ευρώ το 2020. Τα πιο σημαντικά προϊόντα σε όγκο εξαγωγών ήταν το ελαιόλαδο, τα φρούτα, τα λαχανικά και τα αγροτικά καλλιεργήματα σε γενικές γραμμές. Ωστόσο, οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων αντιμετωπίζουν προκλήσεις και προβλήματα, όπως η ανταγωνιστικότητα από τις εισαγωγές και η διακύμανση των τιμών στη διεθνή αγορά.

Συγκεκριμένα, οι επιδόσεις στην εξαγωγή κάποιων αγροτικών προϊόντων είναι οι εξής:

- **Ελαιόλαδο:** Το ελαιόλαδο είναι ένα από τα κύρια προϊόντα που εξάγονται από την Ελλάδα. Το 2019, η αξία των εξαγωγών ελαιολάδου ανήλθε σε περίπου 700 εκατομμύρια ευρώ.
- **Φρούτα:** Τα φρούτα είναι ένας ακόμα σημαντικός τομέας των εξαγωγών της Ελλάδας. Το 2019, οι εξαγωγές φρούτων ανήλθαν σε περίπου 1,4 δισεκατομμύρια ευρώ.
- **Λαχανικά:** Τα λαχανικά είναι ένας ακόμα σημαντικός τομέας των εξαγωγών της Ελλάδας. Το 2019, οι εξαγωγές λαχανικών ανήλθαν σε περίπου 800 εκατομμύρια ευρώ.
- **Αλλαντικά:** Τα αλλαντικά και το κρέας είναι ένας ακόμα σημαντικός τομέας των εξαγωγών της Ελλάδας. Το 2019, οι εξαγωγές αλλαντικών και κρέατος ανήλθαν σε περίπου 500 εκατομμύρια ευρώ.

Ωστόσο, εξ ακολουθούν και άλλοι τομείς που επιδεικνύουν σημαντική δυναμική στις εξαγωγές τους, αλλά παρουσιάζουν ακόμη περιθώρια βελτίωσης. Ορισμένοι από αυτούς είναι:

- Κρέας και προϊόντα κρέατος: Παρόλο που η Ελλάδα είναι μια χώρα με παράδοση στην κτηνοτροφία, η εξαγωγή κρέατος και προϊόντων κρέατος δεν έχει αναπτυχθεί στο ίδιο επίπεδο με την παραγωγή. Αν και υπάρχουν εταιρείες παραγωγής και εξαγωγής κρέατος, η ανταγωνιστικότητά τους χρειάζεται βελτίωση.

- Ψάρια και θαλασσινά: Η Ελλάδα διαθέτει μεγάλη ποικιλία από ψάρια και θαλασσινά, αλλά οι εξαγωγές τους είναι ακόμη σχετικά χαμηλές. Η βελτίωση των διαδικασιών παραγωγής και εξαγωγής μπορεί να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα του τομέα.

- Καλλυντικά και προϊόντα περιποίησης: Η Ελλάδα διαθέτει πολλά φυσικά συστατικά που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή καλλυντικών και προϊόντων περιποίησης. Παρόλο που η εξαγωγή αυτών των προϊόντων έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, υπάρχουν τομείς που επιδέχονται βελτίωση.

Ορισμένοι τομείς που χρειάζονται βελτίωση για την εξαγωγή αγροτικών προϊόντων και μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων από την Ελλάδα είναι:

1. Η παραγωγή: Η βελτίωση της παραγωγής είναι σημαντική για την αύξηση της ποιότητας και της ποσότητας των αγροτικών προϊόντων που εξάγονται. Η χρήση πιο σύγχρονων και αποδοτικών μεθόδων καλλιέργειας και η προώθηση των οργανικών προϊόντων μπορούν να βελτιώσουν την παραγωγή και να αυξήσουν τη ζήτηση για τα προϊόντα αυτά στο εξωτερικό.

2. Η διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού: Η βελτίωση της διαχείρισης της αλυσίδας εφοδιασμού μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα των προϊόντων που εξάγονται και να μειώσει το κόστος της παραγωγής και διανομής τους. Η χρήση τεχνολογιών όπως οι πλατφόρμες διαχείρισης αλυσίδων εφοδιασμού μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια της αλυσίδας εφοδιασμού.

3. Η προώθηση των προϊόντων: Η προώθηση των αγροτικών προϊόντων και μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων στο εξωτερικό απαιτεί μια στρατηγική προώθησης και μάρκετινγκ. Η δημιουργία μιας ενιαίας εικόνας της χώρας και των προϊόντων της, η συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις και εμπορικές αποστολές μπορούν να βελτιώσουν την προβολή των προϊόντων στο εξωτερικό και να αυξήσουν τις εξαγωγές.

2.1 Δευτερογενής τομέας

Ο δευτερογενής τομέας στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής αγροτικών προϊόντων και μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων, αντιμετωπίζει πολλούς οικονομικούς φορείς που επηρεάζουν την ανάπτυξή του.

Ορισμένα από αυτά περιλαμβάνουν:

1. Υποδομές: Η ανεπαρκής υποδομή στην Ελλάδα αποτελεί ένα σημαντικό εμπόδιο για την ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα. Η έλλειψη καλών οδικών δικτύων, λιμένων και αεροδρομίων μπορεί να δυσχεράνει τη μεταφορά των προϊόντων και να αυξήσει το κόστος της παραγωγής και διανομής τους.

2. Νομοθεσία: Η υπερβολική γραφειοκρατία και η ασάφεια της νομοθεσίας στην Ελλάδα μπορούν να αποθαρρύνουν τους επιχειρηματίες από το να επενδύσουν στον δευτερογενή τομέα. Η απλοποίηση της νομοθεσίας και η διευκόλυνση των διαδικασιών άδειας και άλλων διαδικασιών μπορεί να ενθαρρύνει τους επιχειρηματίες να επενδύσουν στον τομέα.

3. Ανταγωνισμός: Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός στην αγορά μπορεί να δυσχεράνει την ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα στην Ελλάδα. Η ανάπτυξη μιας στρατηγικής μάρκετινγκ και η διατήρηση υψηλού επιπέδου ποιότητας μπορεί να βοηθήσει τους επιχειρηματίες να ανταγωνιστούν στην αγορά.

Παρόλα αυτά, η Ελλάδα έχει πολλά αγροτικά προϊόντα και μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα που είναι πολύ ζητούμενα στον κόσμο. Η ανάπτυξη της παραγωγής και της εξαγωγής αυτών των προϊόντων μπορεί να α βελτιώσει σημαντικά την οικονομία της χώρας. Η Ελλάδα έχει πλούσιο γεωργικό έδαφος και κλίμα, καθώς και παραδοσιακές γνώσεις και τεχνολογίες παραγωγής αγροτικών προϊόντων και μεταποιημένων προϊόντων.

Για την ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα στην Ελλάδα, απαιτούνται επενδύσεις σε υποδομές, τεχνολογίες και έρευνα και ανάπτυξη. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση του προσωπικού του δευτερογενούς τομέα είναι επίσης σημαντική για την ανάπτυξη του τομέα.

Επίσης, η συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων του δευτερογενούς τομέα και των αγροτών είναι σημαντική για την ανάπτυξη του τομέα. Οι επιχειρήσεις μπορούν να συνεργαστούν με τους αγρότες για την προμήθεια πρώτων υλών και την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, ενώ οι αγρότες μπορούν να επωφεληθούν από την πρόσθετη αξία που μπορούν να προσφέρουν μέσω της μεταποίησης των προϊόντων τους.

Η διαφοροποίηση των προϊόντων και η αναβάθμιση της ποιότητάς τους μπορεί να βοηθήσει τον δευτερογενή τομέα στην Ελλάδα να ανταγωνιστεί την εγχώρια και διεθνή αγορά με άλλες επιχειρήσεις και χώρες. Η διασύνδεση των επιχειρήσεων με τους αγρότες μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα και την ποσότητα των προϊόντων και να μειώσει το κόστος παραγωγής και μεταποίησης τους.

Τέλος, η ενίσχυση της προώθησης και του μάρκετινγκ των αγροτικών προϊόντων και μεταποιημένων προϊόντων στο εξωτερικό μπορεί να βελτιώσει την εξαγωγική απόδοση και να αυξήσει τη ζήτηση για τα προϊόντα αυτά. Η προώθηση και η διαφήμιση των προϊόντων στο

εξωτερικό μπορεί να βοηθήσει στην εκπροσώπηση της ελληνικής γεωργίας και να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τον δευτερογενή τομέα στην Ελλάδα.

Ο δευτερογενής τομέας των αγροτικών προϊόντων και των μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων στην Ελλάδα έχει σημαντική συμβολή στις εξαγωγές της χώρας. Σύμφωνα με δεδομένα του Εθνικού Οργανισμού Στατιστικής της Ελλάδας, το 2019 οι εξαγωγές των μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων αντιπροσώπευαν το 7,6% των συνολικών εξαγωγών της χώρας.

Τα κυριότερα προϊόντα των μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων που εξαγονται από την Ελλάδα είναι:

- **Ελαιόλαδο**
- **Κρασί**
- **Τυριά**
- **Ζελέ**
- **Μελισσοκομικά προϊόντα (π.χ. μέλι, κεριά, προϊόντα με πρόπολη)**
- **Παραδοσιακά ελληνικά προϊόντα και λιχουδιές (π.χ. ταχίνι, γλυκά του κουταλιού, τζατζίκι)**

Επιπλέον, ο δευτερογενής τομέας των αγροτικών προϊόντων στην Ελλάδα έχει επεκταθεί σε περισσότερους τομείς, όπως η μεταποίηση φρούτων και λαχανικών, η παραγωγή αποξηραμένων φρούτων και λαχανικών, η παραγωγή μπαχαρικών και το καπνοποών. Αυτές οι επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να εξαγουν τα προϊόντα τους σε διάφορες αγορές, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Αμερική και ο Καναδάς, και έχουν δείξει αξιοσημείωτη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.

Οι εξαγωγές των μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων βασίζονται σε ένα σύστημα ποιοτικού ελέγχου και πιστοποίησης, το οποίο διασφαλίζει ότι τα προϊόντα πληρούν υψηλά πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας. Η πιστοποίηση αυτή συχνά προέρχεται από διεθνείς οργανισμούς όπως η ISO και η HACCP, καθώς και από εθνικούς οργανισμούς όπως ο ΕΛΟΤ.

Η ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα των αγροτικών προϊόντων και των μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων στην Ελλάδα είναι σημαντική για την επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης και της αειφορίας στη γεωργία. Η μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων μπορεί να συμβάλλει στη μείωση των αποβλήτων και των απορριμμάτων στη γεωργία και την ανακύκλωσή τους, καθώς και στην αξιοποίηση των προϊόντων και των υποπροϊόντων της γεωργίας.

Επιπλέον, η ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα των αγροτικών προϊόντων βοηθάει στη διασφάλιση της αειφορίας στη γεωργία μέσω της εξάλειψης των περιττών χημικών και της προώθησης της ολοκληρωμένης παραγωγής. Επιπλέον, η μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην ύπαιθρο και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

Ωστόσο, αντιμετωπίζει και ορισμένες προκλήσεις, όπως η ανάγκη για επένδυση σε νέες τεχνολογίες και εξοικονόμηση ενέργειας, η ανάγκη για ανάπτυξη νέων αγορών και η ανάγκη για προσαρμογή στις αυξανόμενες απαιτήσεις των καταναλωτών για υγιεινά και βιώσιμα προϊόντα.

Συνολικά, η ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα των αγροτικών προϊόντων και των μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων στην Ελλάδα είναι σημαντική για την επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης και της αειφορίας στη γεωργία, καθώς και για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην ύπαιθρο.

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο σε σχέση με τις απαιτήσεις υγιεινής, κριτήρια ποιότητας, συστήματα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων αλλά και το ελεγκτικό πλαίσιο σε ότι αφορά τα τρόφιμα αναπτύσσεται στην ενότητα 6.

3 Υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο

3.1 Περιγραφή του θεσμικού πλαισίου για τα τρόφιμα

Το θεσμικό πλαίσιο των τροφίμων στην Ελλάδα αποτελείται από διάφορους αρμόδιους φορείς και οργανισμούς. Αναλυτικότερα:

- **Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:** Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι αρμόδιο για τη διαμόρφωση της γεωργικής πολιτικής και την υποστήριξη της ανάπτυξης του αγροτικού τομέα στη χώρα. Επίσης, ελέγχει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων που παράγουν, επεξεργάζονται ή πωλούν τρόφιμα με τους κανονισμούς και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - **Δνση Φυτικής Παραγωγής/Φυτοπροστασίας:** Η Διεύθυνση Φυτικής Παραγωγής/Φυτοπροστασίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εμπλέκεται στο θεσμικό πλαίσιο τροφίμων στην Ελλάδα. Η διεύθυνση αυτή είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και διαχείριση των ελέγχων στα φυτικά προϊόντα και τη φυτοπροστασία, καθώς και για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί φυτοπροστατευτικών προϊόντων και τη διασφάλιση της ασφάλειας των φυτικών προϊόντων στην αγορά. Επίσης, η διεύθυνση αυτή συμμετέχει σε εθνικές και διεθνείς επιτροπές και ομάδες εργασίας που ασχολούνται με τη φυτοπροστασία και την ασφάλεια των τροφίμων.
  - **Δνση Κτηνιατρικών Υπηρεσιών:** Η Διεύθυνση Κτηνιατρικών Υπηρεσιών είναι υπεύθυνη για την προστασία της δημόσιας υγείας και της υγείας των ζώων στην Ελλάδα. Η Διεύθυνση αυτή ελέγχει την υγεία των ζώων που παράγουν τρόφιμα, όπως των αγελάδων και των προβάτων, και διασφαλίζει ότι τα τρόφιμα που παράγονται από αυτά τα ζώα είναι ασφαλή και υγιεινά για την κατανάλωση από τους ανθρώπους.

Επίσης παρέχει στους κτηνοτρόφους και τους ιδιοκτήτες ζώων συμβουλές και καθοδήγηση για τη διατροφή, τη φροντίδα και την υγεία των ζώων τους. Επιπλέον, η Διεύθυνση αυτή εφαρμόζει τους κανονισμούς και τους περιορισμούς της ΕΕ σχετικά με την υγεία και την προστασία των ζώων.

Στόχος της Διεύθυνσης Κτηνιατρικών Υπηρεσιών είναι η διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των τροφίμων που παράγονται από ζώα, καθώς και η προστασία της δημόσιας υγείας και της υγείας των ζώων στην Ελλάδα.

- **Γενική Γραμματεία Καταναλωτή:** Η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή είναι αρμόδια για την προώθηση της προστασίας των καταναλωτών και τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων στην αγορά. Ελέγχει τη σήμανση των τροφίμων και τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τους κανονισμούς προστασίας του καταναλωτή.
- **Υπηρεσία Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων (ΥΑΑΤ):** Η ΥΑΑΤ είναι η Υπηρεσία Ασφάλειας Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην Ελλάδα. Η υπηρεσία ιδρύθηκε το 2013, με σκοπό την προώθηση της ασφάλειας των τροφίμων στην Ελλάδα, την ενίσχυση της υγειονομικής προστασίας των καταναλωτών και την προώθηση της υγιεινής και της ποιότητας των τροφίμων.

Η ΥΑΑΤ είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ στην Ελλάδα σχετικά με την υγιεινή των τροφίμων, την ασφάλεια των τροφίμων και την προστασία του καταναλωτή. Η ΥΑΑΤ διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις που εμπλέκονται στην παραγωγή, επεξεργασία, διάθεση και διακίνηση τροφίμων συμμορφώνονται με τους κανονισμούς και τους περιορισμούς που έχουν θεσπιστεί από την ΕΕ.

Η ΥΑΑΤ εφαρμόζει έλεγχους σε όλα τα στάδια της αλυσίδας τροφίμων, από την παραγωγή έως την πώληση, προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα τρόφιμα που βρίσκονται στην αγορά είναι ασφαλή και υγιεινά. Επιπλέον, η ΥΑΑΤ επιβάλλει κυρώσεις σε επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται με τους κανονισμούς και τους περιορισμούς της ΕΕ.

Η ΥΑΑΤ είναι σημαντική για την προστασία της υγείας των καταναλωτών και την ασφάλεια των τροφίμων στην Ελλάδα. Η εφαρμογή των κανονισμών και των περιορισμών της ΕΕ από την ΥΑΑΤ διασφαλίζει ότι τα τρόφιμα που καταναλώνουν οι Έλληνες είναι ασφαλή και υγιεινά, και ενισχύει την εμπιστοσύνη του καταναλωτή στην αγορά τροφίμων.

- **Υπουργείο Υγείας:** Στην Ελλάδα, το νομοθετικό πλαίσιο για τα τρόφιμα ανήκει στο αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας. Το νομοθετικό πλαίσιο περιλαμβάνει νόμους, κανονιστικές αποφάσεις και διατάξεις που διέπουν την παραγωγή, τη διανομή, την εμπορία και την κατανάλωση τροφίμων. Στόχος είναι η διασφάλιση της υγείας των καταναλωτών και η προστασία τους από τυχόν επιβλαβείς συνέπειες της κατανάλωσης μολυσματικών ή επικίνδυνων τροφίμων. Επιπλέον, το Υπουργείο Υγείας είναι υπεύθυνο

για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των τροφίμων που εισέρχονται στην αγορά, καθώς και για την εξέταση και την έγκριση νέων προϊόντων τροφίμων.

Τα εργαστήρια ελέγχου τροφίμων, κτηνιατρικής παρακολούθησης και περιβαλλοντικής υγιεινής ανήκουν στο αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας, συγκεκριμένα, ανήκουν στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας. Τα εν λόγω εργαστήρια αναλαμβάνουν τον έλεγχο των τροφίμων, των ζώων και του περιβάλλοντος, προκειμένου να διασφαλιστεί η υγεία των πολιτών και η προστασία του περιβάλλοντος.

- **Εργαστήρια Ελέγχου Τροφίμων:** Αυτά τα εργαστήρια είναι υπεύθυνα για την ανάλυση των τροφίμων που πωλούνται στην αγορά για τη διασφάλιση της ποιότητάς τους. Επίσης, ελέγχουν τη συμμόρφωση των τροφίμων με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων.

-**Εργαστήρια Κτηνιατρικής Παρακολούθησης:** Αυτά τα εργαστήρια είναι υπεύθυνα για τη διασφάλιση της ποιότητας των κτηνιατρικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή τροφίμων. Επίσης, ελέγχουν τη συμμόρφωση των κτηνιατρικών προϊόντων με τα πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων.

-**Εργαστήρια Περιβαλλοντικής Υγιεινής:** Αυτά τα εργαστήρια είναι υπεύθυνα για τη διασφάλιση της ποιότητας του πόσιμου νερού, του εδάφους και των αποβλήτων. Επίσης, ελέγχουν τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τη νομοθεσία περί περιβαλλοντικής υγιεινής και τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων.

Τα εργαστήρια αυτά συνεργάζονται με τις αρχές υγείας και τροφίμων για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων στην Ελλάδα. Επίσης, συμμετέχουν σε εθνικές και διεθνείς επιτροπές και ομάδες εργασίας που ασχολούνται με την ασφάλεια των τροφίμων.

- **Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ):** Το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) είναι ο κεντρικός φορέας ελέγχου των τροφίμων στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, οι αρμοδιότητες του ΓΧΚ στον τομέα των τροφίμων περιλαμβάνουν:
  - Την επιθεώρηση και έλεγχο των τροφίμων που διατίθενται στην αγορά.
  - Τη διενέργεια επίσημων ελέγχων σε εγκαταστάσεις παραγωγής, επεξεργασίας και διανομής τροφίμων.
  - Τη διενέργεια ελέγχων σε δείγματα τροφίμων και ποτών για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας.

- Την έκδοση αδειών λειτουργίας για επιχειρήσεις παραγωγής, επεξεργασίας και διανομής τροφίμων.
- Τη συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς και δικτυακούς τόπους σχετικά με την παρακολούθηση της ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων.

Το ΓΧΚ λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

- **Εθνική Αρχή Τροφίμων (ΕΦΕΤ):** Η ΕΦΕΤ είναι η κύρια αρχή ελέγχου των τροφίμων στην Ελλάδα. Είναι υπεύθυνη για την επιβολή της νομοθεσίας περί τροφίμων και την παρακολούθηση της ασφάλειας των τροφίμων σε όλη τη χώρα. Επίσης, είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση ελέγχων σε επιχειρήσεις που παράγουν, επεξεργάζονται ή πωλούν τρόφιμα.
- **Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων:** Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση του Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης και Ελέγχου Ποιότητας των Προϊόντων (ΕΣΠΕΠ) και τη διασφάλιση της ασφάλειας των προϊόντων που πωλούνται στην αγορά.
- **Τελωνεία:** Τα τελωνεία είναι άλλος ένας φορέας που εμπλέκεται στο θεσμικό πλαίσιο τροφίμων στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, τα τελωνεία είναι υπεύθυνα για τον έλεγχο των εισαγωγών τροφίμων στην χώρα και την εφαρμογή των αντίστοιχων δασμολογικών και φορολογικών κανόνων. Τα τελωνεία ελέγχουν τις ποσότητες και τις ποιότητες των τροφίμων που εισάγονται στην Ελλάδα, καθώς και τη συμμόρφωσή τους με τους κανονισμούς ασφάλειας τροφίμων και τους περιορισμούς στην εισαγωγή ορισμένων τροφίμων.

Επιπλέον, τα τελωνεία συνεργάζονται με άλλους φορείς, όπως οι υγειονομικές αρχές και τα εργαστήρια ελέγχου τροφίμων, για τη διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των τροφίμων που εισέρχονται στη χώρα. Επίσης, τα τελωνεία είναι υπεύθυνα για τον έλεγχο των εξαγωγών τροφίμων από την Ελλάδα, προκειμένου να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς και τους περιορισμούς των χωρών προορισμού.

Τα τελωνεία αποτελούν σημαντικό κομμάτι του θεσμικού πλαισίου τροφίμων στην Ελλάδα, καθώς διασφαλίζουν την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων που εισάγονται και εξάγονται από τη χώρα.

- **Περιφέρειες:** Ο ρόλος των περιφερειών στο νομοθετικό πλαίσιο τροφίμων είναι σημαντικός. Οι περιφέρειες είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή του κοινοτικού και εθνικού νομοθετικού πλαισίου σε θέματα ασφάλειας τροφίμων στην περιοχή τους.

- **Η Περιφερειακή Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΠΔΑΟΚ)** σε κάθε περιφέρεια είναι υπεύθυνη για την επιβολή της νομοθεσίας σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων και την προστασία της δημόσιας υγείας. Αυτό σημαίνει ότι η ΠΔΑΟΚ ελέγχει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων στα πρότυπα υγιεινής και ασφάλειας τροφίμων, καθώς και την ποιότητα των τροφίμων που παράγονται και διακινούνται στην περιοχή της.

Η ΠΔΑΟΚ επίσης αναλαμβάνει τον έλεγχο της υγείας των ζώων και της παραγωγής τροφίμων ζωικής προέλευσης στην περιοχή της. Επίσης, η ΠΔΑΟΚ διοργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια και εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την ασφάλεια των τροφίμων και την υγεία των ζώων.

Συνολικά, οι περιφέρειες στην Ελλάδα παίζουν σημαντικό ρόλο στο νομοθετικό πλαίσιο τροφίμων, καθώς είναι υπεύθυνες για την παρακολούθηση και επιβολή της τοπικής αγοράς τροφίμων, και για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της ποιότητας των τροφίμων που διατίθενται στους καταναλωτές.

Συγκεκριμένα, οι περιφέρειες στην Ελλάδα έχουν την ευθύνη να εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία και τους κανονισμούς της ΕΕ που αφορούν την ασφάλεια των τροφίμων στην περιοχή τους. Αυτό σημαίνει ότι οι περιφερειακές αρχές πρέπει να παρακολουθούν την τήρηση των κανονισμών από τις επιχειρήσεις που εμπλέκονται στην παραγωγή, επεξεργασία, διάθεση και διακίνηση τροφίμων στην περιοχή τους.

Επίσης, οι περιφερειακές αρχές στην Ελλάδα συμμετέχουν στην επιτήρηση της ασφάλειας των τροφίμων σε συνεργασία με την Εθνική Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (ΕΦΣΑ) και τις τοπικές αρχές υγείας και επιθεώρησης των τροφίμων.

Επιπλέον, οι περιφερειακές αρχές στην Ελλάδα έχουν την ευθύνη να εκδίδουν αδειοδοτήσεις λειτουργίας σε επιχειρήσεις που εμπλέκονται στην παραγωγή, επεξεργασία, διάθεση και διακίνηση τροφίμων στην περιοχή τους, με βάση τους κανονισμούς της ΕΕ και την εθνική νομοθεσία.

Συνολικά, οι περιφέρειες στην Ελλάδα έχουν σημαντικό ρόλο στην παρακολούθηση και διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων στην περιοχή τους. Συγκεκριμένα, οι

περιφέρειες έχουν την ευθύνη να εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία και τους κανονισμούς της ΕΕ που αφορούν την ασφάλεια των τροφίμων, καθώς και να παρακολουθούν τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων τροφίμων με αυτούς τους κανονισμούς.

Μηχανισμοί ενημέρωσης παραγωγών για εξαγωγή των προϊόντων:

Οι παραγωγοί τροφίμων μπορούν να ενημερωθούν για τις απαιτήσεις ποιότητας τρίτων χωρών μέσω διαφόρων μηχανισμών και πηγών, όπως:

- **Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:** Το υπουργείο αυτό διαθέτει πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας των τροφίμων για τρίτες χώρες στην ιστοσελίδα του.
- **Εθνικό Σημείο Επαφής για τα Τρόφιμα και τις Ζωοτροφές:** Το Εθνικό Σημείο Επαφής για τα Τρόφιμα και τις Ζωοτροφές είναι μια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα θέματα ασφάλειας τροφίμων στους παραγωγούς
- **Υπουργείο Εξωτερικών:** Το Υπουργείο Εξωτερικών μπορεί να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας τρίτων χωρών στους παραγωγούς τροφίμων μέσω των διπλωματικών του αποστολών στο εξωτερικό.
- **Ελληνικό Κέντρο Ποιότητας:** Το Ελληνικό Κέντρο Ποιότητας είναι μια ανεξάρτητη, μη κερδοσκοπική οργάνωση που παρέχει πληροφορίες για την ποιότητα των προϊόντων και τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων. Οι παραγωγοί τροφίμων μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Ελληνικού Κέντρου Ποιότητας ή να επικοινωνήσουν με το κέντρο για περαιτέρω πληροφορίες.
- **Εθνικό Σημείο Επαφής για την Υγεία των Φυτών:** Το Εθνικό Σημείο Επαφής για την Υγεία των Φυτών είναι μια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα απαιτούμενα πρότυπα για την εξαγωγή τροφίμων σε διάφορες χώρες.
- **Ελληνοαμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο:** Το Ελληνοαμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας τροφίμων για τις Ηνωμένες Πολιτείες στην ιστοσελίδα της.

- **Ελληνογερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο:** Το Ελληνογερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας τροφίμων για τη Γερμανία στην ιστοσελίδα του.
- **Εθνικό Σύστημα Ειδοποίησης για τα Τρόφιμα και τις Ζωοτροφές (RASFF):** Το RASFF είναι ένα σύστημα ειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές που λειτουργεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Οι παραγωγοί τροφίμων μπορούν να ενημερώνονται για τα προβλήματα ασφαλείας τροφίμων που αναφέρονται στο σύστημα.

Επιπλέον, οι παραγωγοί τροφίμων μπορούν να επικοινωνούν με τις αρμόδιες αρχές της χώρας προορισμού για πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας των τροφίμων.

ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ:

Υπάρχουν κάποιες βάσεις δεδομένων που παρέχουν πληροφορίες για τις απαιτήσεις ποιότητας τροφίμων τρίτων χωρών.

- **Η βάση δεδομένων του Υπουργείου Εξωτερικών:** Περιλαμβάνει πληροφορίες για τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται για την εξαγωγή τροφίμων και άλλων προϊόντων από την Ελλάδα σε διάφορες χώρες. Η βάση δεδομένων περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες εξαγωγής και τους αναγκαίους διακανονισμούς και διαδικασίες ελέγχου ποιότητας και ασφάλειας των προϊόντων.
- **Η βάση δεδομένων του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ):** Περιλαμβάνει πρότυπα και προδιαγραφές για τα προϊόντα που εξάγονται από την Ελλάδα, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία πιστοποίησης και ελέγχου της ποιότητας.
- **Η βάση δεδομένων του Ελληνικού Ινστιτούτου Πιστοποίησης και Ποιότητας (ΕΛΙΝΠ):** περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα προσόντα και τις διαπιστεύσεις που έχουν αποκτήσει οι επαγγελματίες σε διάφορους τομείς. Η βάση δεδομένων διατίθεται σε επιχειρήσεις και άλλους φορείς που αναζητούν επαγγελματίες με συγκεκριμένα προσόντα, καθώς και σε επαγγελματίες που αναζητούν πιστοποίηση για τις δεξιότητές τους. Η ΕΛΙΝΠ είναι ένας αξιόπιστος φορέας πιστοποίησης και ποιότητας στην Ελλάδα και η βάση δεδομένων της αποτελεί ένα αξιόπιστο εργαλείο για την αξιολόγηση των προσόντων των επαγγελματιών.
- **Market Access Database (MADB):** Το MADB είναι μια βάση δεδομένων που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις

απαιτήσεις ποιότητας τροφίμων για πολλές τρίτες χώρες. Οι παραγωγοί τροφίμων μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας, τα δασμολογικά τέλη και τα πρότυπα σήμανσης για τις τρίτες χώρες που εξαγουν τα προϊόντα τους.

- **USDA Foreign Agricultural Service:** Η USDA Foreign Agricultural Service διατηρεί πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας τροφίμων για πολλές τρίτες χώρες. Οι παραγωγοί τροφίμων μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας, τα δασμολογικά τέλη και τα πρότυπα σήμανσης για τις τρίτες χώρες.
- **Το Σύστημα Εισαγωγών Τροφίμων της ΕΕ (FIS):** Το FIS είναι μια βάση δεδομένων που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας τροφίμων για την εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τρίτες χώρες.
- **Η Βάση Δεδομένων Εξαγωγών Τροφίμων της ΕΕ (TRACES):** Η TRACES είναι μια βάση δεδομένων που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας τροφίμων για την εξαγωγή από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε τρίτες χώρες.
- **Η Βάση Δεδομένων Ειδικών Αναφορών για Τρόφιμα του RASFF (RASFF SRS):** Το RASFF SRS είναι μια βάση δεδομένων που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα προβλήματα ασφαλείας τροφίμων που αναφέρονται στο RASFF. Η βάση αυτή περιλαμβάνει ειδικές αναφορές για τρόφιμα που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.
- **Η Βάση Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Φυτοφάρμακα (EU Pesticides Database):** Η βάση αυτή περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα επιτρεπόμενα επίπεδα υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων σε τρόφιμα που εισάγονται στην ΕΕ από τρίτες χώρες.
- **Η Βάση Δεδομένων για τα Τρόφιμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU Market Access Database):** Η βάση αυτή περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα απαιτούμενα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι παραγωγοί τροφίμων μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες για τις απαιτήσεις ποιότητας τροφίμων για τις χώρες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για τη σήμανση των τροφίμων και των απαιτήσεων υγειονομικής προστασίας.

Οι παραπάνω μηχανισμοί και βάσεις δεδομένων αποτελούν πολύτιμες πηγές πληροφόρησης για τους παραγωγούς τροφίμων σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας τρίτων χωρών. Επιπλέον, οι παραγωγοί τροφίμων μπορούν να επικοινωνούν με τις αρμόδιες αρχές για περαιτέρω πληροφορίες και συμβουλές.

Οι μηχανισμοί και οι υπηρεσίες που αναφέραμε, όπως η πιστοποίηση και η ποιότητα των προϊόντων, οι βάσεις δεδομένων για την εύρεση επαγγελματιών με συγκεκριμένα

προσόντα, και οι υπηρεσίες εξαγωγής που παρέχονται από φορείς όπως το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και η Ένωση Εξαγωγέων Ελληνικών Προϊόντων, μπορούν να βοηθήσουν τους παραγωγούς στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων στις τρίτες χώρες με διάφορους τρόπους:

1. Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων: Η πιστοποίηση και η ποιότητα των προϊόντων μπορούν να βοηθήσουν στη βελτίωση της εικόνας των προϊόντων στις τρίτες χώρες και να αυξήσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην ποιότητα των προϊόντων.

2. Ευρεία διαθεσιμότητα των προϊόντων: Οι βάσεις δεδομένων για την εύρεση επαγγελματιών με συγκεκριμένα προσόντα μπορούν να βοηθήσουν τους παραγωγούς να βρουν επαγγελματίες που μπορούν να τους βοηθήσουν στην εξαγωγή των προϊόντων τους στις τρίτες χώρες.

3. Υποστήριξη στη διαδικασία εξαγωγής: Οι υπηρεσίες εξαγωγής που παρέχονται από φορείς όπως το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και η Ένωση Εξαγωγέων Ελληνικών Προϊόντων μπορούν να βοηθήσουν τους παραγωγούς στη διαδικασία εξαγωγής των προϊόντων τους στις τρίτες χώρες, με την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις διαδικασίες πιστοποίησης και τις απαιτήσεις ποιότητας που απαιτούνται σε διάφορες χώρες.

Όλοι αυτοί οι μηχανισμοί και οι υπηρεσίες μπορούν να βοηθήσουν τους παραγωγούς να αυξήσουν τις πωλήσεις των αγροτικών προϊόντων στις τρίτες χώρες και να διευρύνουν την παρουσία τους στον διεθνή αγορά.

3.2 Πιστοποιητικά απαραίτητα για εξαγωγές σε τρίτες χώρες

- **Πιστοποιητικά Ελέγχου ή Εξαγωγής**

Τα πιστοποιητικά που εκδίδει το ΓΧΚ καλούνται «Πιστοποιητικά Ελέγχου» ή «Πιστοποιητικά Εξαγωγής». Η χρήση των ανωτέρω όρων γίνεται προκειμένου να διαφοροποιούνται από τα «Πιστοποιητικά» που χορηγούν οι Φορείς Πιστοποίησης κατά την πιστοποίηση προϊόντων.

Κατά περίπτωση μπορεί να συνδυάζονται με τον όρο «Πιστοποιητικό» εξειδικευμένοι όροι, που δείχνουν τη συμμόρφωση του προϊόντος με συγκεκριμένη νομοθεσία π.χ. «Πιστοποιητικό καταλληλότητας για υλικά σε επαφή με τρόφιμα»

Τα πιστοποιητικά δεν είναι τα ίδια εκθέσεις εξέτασης αλλά ξεχωριστά έγγραφα, τα οποία χαρακτηρίζονται από τα εξής:

*Είναι άρρηκτα συνδεδεμένα και σε απόλυτη αντιστοιχία με το προϊόν ή εμπόρευμα στο οποίο αναφέρονται.

*Εκδίδονται μετά την εξέταση του δείγματος (χημική, φυσική, μηχανική, μικροβιολογική, μοριακή, οργανοληπτική ή άλλη εξέταση).

*Δεν γίνεται παράθεση των τιμών των εργαστηριακών αποτελεσμάτων, αλλά αναφορά της συμμόρφωσής τους ως προς συγκεκριμένα όρια της νομοθεσίας ή/και τις τεχνικές προδιαγραφές προτύπων.

*Βασίζονται κατά κύριο λόγο στη σωστή δειγματοληψία, δεδομένου ότι από τη δειγματοληψία και την εν συνεχεία εξέταση του δείγματος προκύπτουν συμπεράσματα για το εμπόρευμα/φορτίο/παρτίδα αντίστοιχα. Η δειγματοληψία πρέπει να γίνεται από επίσημη αρχή. Συνιστάται η δειγματοληψία από χημικό του Γ.Χ.Κ. και στις περιπτώσεις που εκδίδονται πιστοποιητικά για προϊόντα εξαγωγής παραγωγικών μονάδων που επιθεωρούνται από το Γ.Χ.Κ. Στα είδη εμπορευμάτων που προβλέπεται συγκεκριμένος τρόπος δειγματοληψίας από πρότυπα ISO, άλλα πρότυπα, διατάξεις, κοινοτικές οδηγίες κλπ., θα πρέπει να τηρείται η διαδικασία αυτή και να αναφέρεται στο πιστοποιητικό.

*Παραπέμπουν σε εκθέσεις εξέτασης ή δελτία χημικής ανάλυσης.

*Απαραίτητη για την έκδοση πιστοποιητικού είναι η υπεύθυνη δήλωση του εξαγωγέα ως προς την καταλληλότητα του εμπορεύματος για συγκεκριμένη χρήση.

*Χαρακτηρίζονται από μονοσήμαντο κωδικό, με τα ακόλουθα πεδία : (α) αύξων αριθμός πιστοποιητικού (β) έτος (γ) κωδικός υπηρεσίας ΓΧΚ (δ) κωδικός τμήματος.

*Έχουν συγκεκριμένη χρονική ισχύ. Για τα μη ευαλλοίωτα/ευπαθή προϊόντα ο χρόνος αυτός είναι έξη (6) μήνες. Για τα ευαλλοίωτα/ευπαθή προϊόντα ο χρόνος ισχύος του πιστοποιητικού καθορίζεται από τη Χημική Υπηρεσία, αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο (2) μήνες.

- **Πιστοποιητικά ελεύθερης κυκλοφορίας/πώλησης (Free sale certificate) και Βεβαιώσεις Συμμόρφωσης (Statement of Conformity)**

Εκτός από τα πιστοποιητικά ελέγχου ή εξαγωγής, ορισμένες χώρες εισαγωγής ζητούν επίσημη διαβεβαίωση, συνήθως από κρατική υπηρεσία, «ότι τα εξαγόμενα σε αυτές προϊόντα είναι σύμφωνα με την νομοθεσία της χώρας εξαγωγής και κυκλοφορούν ελεύθερα στην αγορά της» Η διαβεβαίωση αυτή μπορεί να ζητηθεί και από εμπορικό επιμελητήριο, αλλά αυτό εξαρτάται από το είδος του εξαγομένου προϊόντος και από τη χώρα στην οποία προορίζεται να εξαχθεί.

Τέτοιου είδους πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις κατά κανόνα ζητούνται από ορισμένες χώρες στο πλαίσιο μιας προκαταρκτικής διαδικασίας, προκειμένου να γίνουν τελικά δεκτά τα προϊόντα της χώρας εξαγωγής. Ζητείται, δηλαδή, κατ' αρχήν η έγγραφη διαβεβαίωση ότι τα προϊόντα συμμορφώνονται με τη νομοθεσία της χώρας εξαγωγής και ότι κυκλοφορούν ελεύθερα σ' αυτήν και μετά γίνονται δεκτά για εισαγωγή.

Οι παραπάνω βεβαιώσεις ζητούνται κατά κανόνα για την εξαγωγή ορισμένων μεταποιημένων τροφίμων ή προϊόντων που πρόκειται να προστεθούν σε τρόφιμα (π.χ. ευώδεις ουσίες).

Η έγγραφη διαβεβαίωση ζητείται κατά περίπτωση είτε ως «πιστοποιητικό ελεύθερης κυκλοφορίας/πώλησης» ("free sale certificates", είτε ως «βεβαίωση συμμόρφωσης». Οι δύο αυτοί τύποι εγγράφων είναι ισοδύναμοι, αλλά διαφοροποιείται ο τίτλος τους, ανάλογα με τη χώρα που το ζητά. Επιπλέον, σημειώνεται ότι:

- Είναι έγγραφα που δεν αναφέρονται σε ορισμένη παρτίδα του προς εξαγωγή εμπορεύματος. Αναφέρονται γενικά στο εμπόρευμα.
- Η ισχύς των βεβαιώσεων διαρκεί μέχρι την αλλαγή της σύνθεσης του προϊόντος ή των κείμενων νομικών διατάξεων.
- Δεν απαιτείται κατά κανόνα για την έκδοσή τους εργαστηριακή εξέταση του δείγματος.
- Εξετάζεται μόνο η συμμόρφωση της κατατεθείσας σύνθεσης με την ισχύουσα

νομοθεσία, μετά από συνεκτίμηση της υπεύθυνης δήλωσης του εξαγωγέα και της βιβλιογραφίας, εάν κρίνεται σκόπιμο.

-Απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του εξαγωγέα σύμφωνα με την οποία αυτός δεσμεύεται (α) για την προέλευση και την σύνθεση του προϊόντος του , (β) για το ότι το προϊόν παρασκευάζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της χώρας εξαγωγής καθώς και της «ελεύθερης κυκλοφορίας του» στη χώρα εξαγωγής.

-Ανάλογα με τη χώρα προορισμού. μπορεί να ζητηθούν επιπλέον στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά συνήθως αναφέρονται σε «κινδύνους» που είναι επίκαιροι το συγκεκριμένο διάστημα, π.χ. από ορισμένες χώρες προορισμού ζητούνταν στοιχεία για την απουσία διοξινών.

Το πιστοποιητικό ελεύθερης διακίνησης είναι σημαντικό για τις επιχειρήσεις που εξαγουν προϊόντα, καθώς επιτρέπει την είσοδο των προϊόντων τους σε άλλες χώρες χωρίς περαιτέρω ελέγχους ή περιορισμούς. Επίσης, βελτιώνει την αξιοπιστία των προϊόντων και αυξάνει την εμπιστοσύνη των πελατών στην ποιότητα των προϊόντων.

ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ -ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΦΥΤΟΥΓΕΙΑΣ

Η διαδικασία γνωστοποίησης φυτοϋγειονομικών απαιτήσεων τρίτων χωρών είναι ένα σύνθετο και χρονοβόρο έργο που απαιτεί από τις επιχειρήσεις που εξαγουν φυτικά προϊόντα σε τρίτες χώρες να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των αρχών των χωρών αυτών.

Ένας εξαγωγέας που προγραμματίζει την εξαγωγή προς μία τρίτη χώρα μιας αποστολής φυτών, φυτικών προϊόντων ή άλλων αντικειμένων, επικοινωνεί έγκαιρα με την αρμόδια υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της εν λόγω χώρας (NPPO=National Plant Protection Organization) για να πληροφορείται τις επίσημες φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις όπως εκάστοτε ισχύουν κάνοντας χρήση της ιστοσελίδας της Διεθνούς Σύμβασης Προστασίας των Φυτών (IPPC=International Plant Protection Convention).

Τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις της τρίτης χώρας όπως ισχύουν κατά την περίοδο της εξαγωγής, ο ενδιαφερόμενος εξαγωγέας τις γνωστοποιεί στην οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της χώρας μας. Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής μπορεί να επικοινωνεί με την αρμόδια υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου μιας τρίτης χώρας σε εξαιρετικές ή και σε άλλες περιπτώσεις που αυτό κρίνεται απαραίτητο.

NPPO της Ελλάδας είναι η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής, Ν. 3495/2006(Α'215) «Κύρωση του νέου αναθεωρημένου κειμένου της Διεθνούς Σύμβασης Προστασίας Φυτών» όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 του Ν. 4039/2012(Α'15).

Για τον φυτοϋγειονομικό έλεγχο και την έκδοση ή μη ενός Πιστοποιητικού Φυτοϋγείας (ΠΦ) ή ενός Πιστοποιητικού Φυτοϋγείας Επανεξαγωγής (ΠΦΕ) αρμόδιες αρχές είναι οι Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των ΠΕ με τους ορισμένους φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές ή σε ορισμένες περιπτώσεις τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου.

Συνήθως, η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

1. Επιλογή της χώρας εξαγωγής: Η επιχείρηση πρέπει να επιλέξει τη χώρα στην οποία θέλει να εξάγει τα προϊόντα της.
2. Έλεγχος των απαιτήσεων φυτοϋγειονομικής προστασίας της χώρας εξαγωγής: Η επιχείρηση πρέπει να ελέγξει τις απαιτήσεις φυτοϋγειονομικής προστασίας της χώρας εξαγωγής και να βεβαιωθεί ότι τα προϊόντα της πληρούν αυτές τις απαιτήσεις.
3. Αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού: Η επιχείρηση πρέπει να υποβάλει αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού στις αρχές της χώρας εξαγωγής.
4. Έλεγχος των προϊόντων: Η επιχείρηση πρέπει να ελέγξει τα προϊόντα της για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της χώρας εξαγωγής.
5. Έκδοση πιστοποιητικού: Εάν τα προϊόντα πληρούν τις απαιτήσεις της χώρας εξαγωγής, οι αρχές της χώρας εκδίδουν το αναγκαίο πιστοποιητικό για την εξαγωγή των προϊόντων. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι απαιτήσεις φυτοϋγειονομικής προστασίας μπορεί να διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα, και ότι οι επιχειρήσεις πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τις απαιτήσεις τους και να είναι σε θέση να συμμορφώνονται με αυτές.

Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Υγειονομικών Πιστοποιητικών για το Εξαγωγικό Εμπόριο (Π.Σ.Δ.Υ.Π.Ε.Ε)

Το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Υγειονομικών Πιστοποιητικών για το Εξαγωγικό Εμπόριο (Π.Σ.Δ.Υ.Π.Ε.Ε) είναι ένα σύστημα που επιτρέπει στους εξαγωγείς να υποβάλλουν ηλεκτρονικά αιτήσεις για υγειονομικά πιστοποιητικά που απαιτούνται για την εξαγωγή τροφίμων, ζωικών προϊόντων και φυτικών προϊόντων σε άλλες χώρες.

Το Π.Σ.Δ.Υ.Π.Ε.Ε διαχειρίζεται ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας της Ελλάδας και επιτρέπει στους εξαγωγείς να υποβάλλουν αιτήσεις για υγειονομικά πιστοποιητικά, να επιλέγουν τον τύπο του πιστοποιητικού που απαιτείται από τη χώρα προορισμού και να αποστέλλουν την αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση του πιστοποιητικού.

Το Π.Σ.Δ.Υ.Π.Ε.Ε επιτρέπει επίσης στους εξαγωγείς να παρακολουθούν την πορεία της αίτησής τους και να λαμβάνουν ενημερώσεις για την κατάσταση του πιστοποιητικού τους. Αυτό επιτρέπει στους εξαγωγείς να αποφύγουν καθυστερήσεις στην εξαγωγή των προϊόντων τους και να

διασφαλίσουν ότι η αίτηση τους για υγειονομικό πιστοποιητικό επεξεργάζεται με επαρκή ταχύτητα.

Βάση δεδομένων MARKET ACCESS DATABASE (MADB) (<http://madb.europa.eu>)

Η βάση δεδομένων Market Access Database (MADB), που είναι διαθέσιμη στον ιστοχώρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναπτύχθηκε με κύριο σκοπό τη στήριξη των οικονομικών φορέων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εξάγουν προς τρίτες χώρες. Παρέχει πληροφόρηση τόσο για τους δασμούς που απαιτούνται από τη χώρα προορισμού, όσο και για τους αντίστοιχους περιορισμούς και απαγορεύσεις. Ο εξαγωγέας μπορεί να αναζητήσει το είδος των πιστοποιητικών, βεβαιώσεων ή άλλων συνοδευτικών έγγραφων που τυχόν απαιτούνται από την τρίτη χώρα, χρησιμοποιώντας ως κριτήρια τη χώρα προορισμού και τον κωδικό Συνδυασμένης Ονοματολογίας του εμπορεύματος που εξάγεται.

3.3 Κριτήρια Ποιότητας

Codex Alimentarius

Ο Codex Alimentarius (Κώδικας τροφίμων στα λατινικά) είναι μια συλλογή διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων, κωδίκων πρακτικής, κατευθυντήριων γραμμών και άλλων συστάσεων σχετικά με τα τρόφιμα, την παραγωγή και την ασφάλεια τους.

Τα κείμενά του αναπτύσσονται και διατηρούνται από την Επιτροπή Codex Alimentarius, που ιδρύθηκε στις αρχές Νοεμβρίου του 1961 από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), ενώθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) τον Ιούνιο 1962 και πραγματοποίησε την πρώτη σύνοδό του στη Ρώμη τον Οκτώβριο του 1963.[2].

Οι κύριοι στόχοι της Επιτροπής είναι η προστασία της υγείας των καταναλωτών και η διασφάλιση δίκαιων πρακτικών στο διεθνές εμπόριο τροφίμων. Ο Codex Alimentarius αναγνωρίζεται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου ως διεθνές σημείο αναφοράς για την επίλυση διαφορών σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων και την προστασία των καταναλωτών.

Τα πρότυπα του Codex και τα συναφή κείμενα δεν υποκαθιστούν ή εναλλακτική λύση της εθνικής νομοθεσίας.

Τα πρότυπα του Κώδικα και τα συναφή κείμενα περιέχουν απαιτήσεις για τρόφιμα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση για τον καταναλωτή ενός ασφαλούς, υγιεινού τροφίμου χωρίς νοθεία, με σωστή επισήμανση και παρουσίαση.

Ένα πρότυπο Codex για κάθε τρόφιμο ή κατηγορία τροφίμων πρέπει να συντάσσεται σύμφωνα με το Πρότυπο για τα Πρότυπα Βασικών Προϊόντων του Κώδικα και να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τα τμήματα που απαριθμούνται σε αυτό.

Η Επιτροπή του Codex Alimentarius και τα επικουρικά της όργανα δεσμεύονται να αναθεωρήσουν, όπως είναι απαραίτητο, τα πρότυπα του Κώδικα και τα σχετικά κείμενα, ώστε να διασφαλιστεί ότι είναι συνεπείς και αντανακλούν τις τρέχουσες επιστημονικές γνώσεις και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Όταν απαιτείται, ένα τυποποιημένο ή σχετικό κείμενο αναθεωρείται ή καταργείται σύμφωνα με τις Διαδικασίες για την εκπόνηση προτύπων Codex και σχετικών κειμένων.

Ο Codex καθορίζει πρότυπα για σχεδόν 200 προϊόντα διατροφής και έχει πάνω από 120 κατευθυντήριες γραμμές και κώδικες πρακτικής για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που συνδέονται με την ασφάλεια των τροφίμων, την ποιότητα και το εμπόριο.

Τα θέματα είναι τόσο γενικής όσο και ειδικής φύσης και αφορούν σε Ζωοτροφές, Αντίσταση σε αντιβιοτικά, Βιοτεχνολογία, Επιμολύνσεις, Διατροφή και επισήμανση και Φυτοφάρμακα.

Τα γενικά θέματα του Codex περιλαμβάνουν

- Υγιεινή τροφίμων (γενικές αρχές, κώδικες υγιεινής πρακτικής σε συγκεκριμένες βιομηχανίες ή εγκαταστάσεις επεξεργασίας τροφίμων, κατευθυντήριες γραμμές για τη χρήση του συστήματος ανάλυσης κινδύνου και κρίσιμου σημείου ελέγχου ή συστήματος HACCP)
- Μέθοδοι ανάλυσης και δειγματοληψίας
- Επισήμανση των τροφίμων (γενικά πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διατροφική επισήμανση)
- Πρόσθετα τροφίμων (γενικά πρότυπα συμπεριλαμβανομένων εξουσιοδοτημένων χρήσεων, προδιαγραφές για χημικά προϊόντα τροφίμων)
- Οι μολυσματικές ουσίες στα τρόφιμα (γενικά πρότυπα, όρια ανοχής για συγκεκριμένους ρύπους, συμπεριλαμβανομένων των ραδιονουκλεϊδίων, των αφλατοξινών και άλλων μυκοτοξινών)
- Υπολείμματα φυτοφαρμάκων και κτηνιατρικών χημικών ουσιών στα τρόφιμα
- Διαδικασίες εκτίμησης κινδύνου για τον προσδιορισμό της ασφάλειας των τροφίμων που προέρχονται από βιοτεχνολογία (τροποποιημένα με DNA φυτά, τροποποιημένοι με DNA μικροοργανισμοί, αλλεργιογόνα)

Ειδικά πρότυπα

Τα ειδικά πρότυπα αφορούν σε συγκεκριμένα τρόφιμα και κατηγορίες τροφίμων όπως

- Λίπη, έλαια και παράγωγα προϊόντα όπως η μαργαρίνη
- Προϊόντα κρέατος (νωπά, κατεψυγμένα, μεταποιημένα κρέατα και πουλερικά)
- Ψάρια και προϊόντα αλιείας (θαλάσσια, γλυκά ύδατα και υδατοκαλλιέργειες)
- Γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα
- Νωπά και μεταποιημένα λαχανικά, φρούτα και χυμοί φρούτων
- Σιτηρά και παράγωγα προϊόντα, αποξηραμένα όσπρια
- Τρόφιμα για ειδικές διατροφικές χρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των βρεφικών τροφών και των παιδικών τροφών)
- Διάφορα προϊόντα διατροφής (σοκολάτα, ζάχαρη, μέλι, μεταλλικό νερό)

Τα πρότυπα του CODEX έχουν το πεδίο εφαρμογής, την ακριβή περιγραφή του τροφίμου, τις βασικές συνθέσεις και παράγοντες ποιότητας του διατροφικού προϊόντος, την επισήμανση, ενώ

επιπρόσθετα υπάρχουν οι συνιστώμενες μέθοδοι Ανάλυσης και Δειγματοληψίας που σχετίζονται με το συγκεκριμένο πρότυπο.

Ο Codex Alimentarius διαθέτει βάσεις αναζήτησης δεδομένων που αφορούν τις ενότητες:

- Υπολείμματα φυτοφαρμάκων σε τρόφιμα
- Υπολείμματα κτηνιατρικών φαρμάκων σε τρόφιμα
- Γενικό Πρότυπο για τα πρόσθετα τροφίμων (GSFA)

Στις βάσεις δεδομένων αυτές μπορεί να γίνει αναζήτηση των αντίστοιχων εγγράφων του Codex (προτύπων, οδηγιών, οδηγιών ορθής πρακτικής)

3.4 Πιστοποιητικά Ποιότητας-Πιστοποιητικά Προϊόντος

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 22000:2018

Το πρότυπο ISO 22000:2018 είναι ένα διεθνές πρότυπο για τη διαχείριση της ασφάλειας των τροφίμων σε όλη την αλυσίδα τροφίμων, από τη γεωργία έως την κατανάλωση. Η διαχείριση της ασφάλειας των τροφίμων είναι σημαντική για την προστασία της υγείας των καταναλωτών και τη διατήρηση της εμπιστοσύνης τους στα τρόφιμα.

Το πρότυπο αυτό βοηθά τους παραγωγούς να επιτύχουν τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ποιότητας και ασφάλειας των προϊόντων τους, καθώς και να διασφαλίσουν ότι τα προϊόντα τους είναι ασφαλή και υγιεινά για την κατανάλωση. Αυτό βοηθάει στη διεύθυνση των προϊόντων τους στην ευρωπαϊκή αγορά και σε άλλες αγορές σε όλο τον κόσμο. Επιπλέον, το πρότυπο βοηθάει στη βελτίωση της εικόνας της επιχείρησης και της χώρας τους στη διεθνή αγορά, καθώς και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους.

Βοηθάει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στα προϊόντα τους, καθώς παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης για τα προϊόντα τους και στη βελτίωση των επιχειρηματικών ευκαιριών τους. Επιπλέον, η συμμόρφωση με το πρότυπο μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των κόστων παραγωγής και στη βελτίωση της αποδοτικότητας της επιχείρησης.

Βοηθάει στην εξαγωγή προϊόντων σε τρίτες χώρες επειδή πολλές χώρες αναγνωρίζουν και απαιτούν τη συμμόρφωση με διεθνείς προτύπους ποιότητας και ασφάλειας. Έτσι, οι παραγωγοί που εφαρμόζουν το πρότυπο αυτό έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να εξαγάγουν τα προϊόντα τους σε αυτές τις χώρες, καθώς επιδεικνύουν ότι τα προϊόντα τους πληρούν τις απαιτήσεις ποιότητας και ασφάλειας που έχουν θέσει αυτές οι χώρες. Επιπλέον, η εφαρμογή αυτού του

προτύπου μπορεί να βοηθήσει τους παραγωγούς να επιτύχουν την αποδοχή των προϊόντων τους σε διεθνές επίπεδο και να διευρύνουν την παγκόσμια αγορά για τα προϊόντα τους.

Το ISO 22000:2018 περιλαμβάνει απαιτήσεις για τη διαχείριση της ασφάλειας των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- **Ανάλυση κινδύνων:** Ανάλυση κινδύνων για την ασφάλεια των τροφίμων και την αξιολόγηση των σημείων ελέγχου για την πρόληψη και τον έλεγχο των κινδύνων.
- **Προδιαγραφές προϊόντος:** Καθορισμό των προδιαγραφών των προϊόντων για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων κατά την παραγωγή, την παρασκευή ή τη διανομή τους.
- **Σχεδιασμός και ανάπτυξη:** Σχεδιασμό και την ανάπτυξη των διαδικασιών παραγωγής και διανομής των τροφίμων για τη διασφάλιση της ασφάλειάς τους.
- **Υποστήριξη εγκαταστάσεων:** Υποστήριξη των εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων συνθηκών αποθήκευσης και μεταφοράς των τροφίμων.
- **Πρόληψη επικίνδυνων καταστάσεων:** Πρόληψη των επικίνδυνων καταστάσεων και την αντιμετώπιση των ανεπιθύμητων γεγονότων που ενδέχεται να επηρεάσουν την ασφάλεια των τροφίμων.
- **Ανίχνευση και διαχείριση επικίνδυνων προϊόντων:** Ανίχνευση και τη διαχείριση των επικίνδυνων προϊόντων και τη διασφάλιση της απομάκρυνσής τους από την αλυσίδα τροφίμων.
- **Έλεγχος:** Έλεγχος της απόδοσης του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του συστήματος.
- **Επικοινωνία και συνεργασία με τους επιβάτες:** Αυτό περιλαμβάνει την επικοινωνία και συνεργασία με τους επιβάτες για τα ζητήματα ασφάλειας των τροφίμων, καθώς και την ενημέρωση των επιβατών για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που παρέχονται.
- **Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση:** Αφορά την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού σχετικά με τις πρακτικές διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση του προσωπικού πρέπει να περιλαμβάνουν τις πρακτικές διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων, τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας, καθώς και τις διαδικασίες ελέγχου και παρακολούθησης. Επιπλέον, η ευαισθητοποίηση και η εκπαίδευση του προσωπικού πρέπει να συνεχίζεται και να ενημερώνεται σχετικά με τις αλλαγές στις πρακτικές διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων και τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας.
- **Εσωτερικοί έλεγχοι:** Διενέργεια εσωτερικών ελέγχων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του συστήματος και την αναγνώριση των περαιτέρω βελτιώσεων που απαιτούνται.
- **Επικοινωνία:** Διασφάλιση της αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ των διαφόρων επιμέρους τμημάτων και των διαφόρων εταιρών στην αλυσίδα τροφίμων.

- **Διαχείριση κρίσεων:** Αυτό περιλαμβάνει τη διαχείριση κρίσεων που ενδέχεται να επηρεάσουν την ασφάλεια των τροφίμων και τη διασφάλιση της συνέχειας της παραγωγής και της διανομής των τροφίμων.
- **Αξιολόγηση κινδύνων:** Αξιολόγηση κινδύνων και την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων για τη διαχείριση αυτών των κινδύνων.
- **Διαχείριση παραγωγικών διαδικασιών:** Διαχείριση των παραγωγικών διαδικασιών για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της ανίχνευσης και αντιμετώπισης των προβλημάτων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια των παραγωγικών διαδικασιών.
- **Επαλήθευση και αξιολόγηση του συστήματος:** Αυτό περιλαμβάνει την επαλήθευση και αξιολόγηση του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας των τροφίμων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του συστήματος και την αναγνώριση των περαιτέρω βελτιώσεων που απαιτούνται.

Η εφαρμογή αυτών των απαιτήσεων θα διασφαλίσει την ασφάλεια των τροφίμων και θα βοηθήσει στην αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων ασφάλειας των τροφίμων σε όλη την αλυσίδα τροφίμων.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 834/2007**

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 αφορά τη βιολογική παραγωγή και τη σήμανση των βιολογικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο κανονισμός καθορίζει τις απαιτήσεις για την παραγωγή, την επεξεργασία, τη συσκευασία, τη μεταφορά, την αποθήκευση και την ετικέτα των βιολογικών προϊόντων.

Ο κανονισμός δεν απαιτεί απευθείας εργαστηριακούς ελέγχους, αλλά απαιτεί τη διασφάλιση της πλήρους ανιχνευσιμότητας των βιολογικών προϊόντων από την παραγωγή έως τη διάθεση στον καταναλωτή. Αυτό σημαίνει ότι η καταγραφή των πληροφοριών σχετικά με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη συσκευασία, τη μεταφορά, την αποθήκευση και τη διανομή των βιολογικών προϊόντων είναι υποχρεωτική.

Επιπλέον, οι παραγωγοί βιολογικών προϊόντων πρέπει να εφαρμόζουν ένα σύστημα διαχείρισης που διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις της βιολογικής παραγωγής. Αυτό περιλαμβάνει τη διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των βιολογικών προϊόντων και τη διασφάλιση της ανιχνευσιμότητάς τους σε όλη την αλυσίδα παραγωγής και διανομής.

- **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 889/2008**

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 889/2008 αφορά την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 για τη βιολογική παραγωγή και τη σήμανση των βιολογικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 889/2008 παρέχει λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 και περιλαμβάνει απαιτήσεις για την παραγωγή, την επεξεργασία, τη συσκευασία, τη μεταφορά, την αποθήκευση και τη διάθεση στην αγορά βιολογικών προϊόντων.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 889/2008 περιλαμβάνει απαιτήσεις για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων, όπως η χρήση βιολογικών σπόρων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, η απαγόρευση της χρήσης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών και η χρήση ζώων που έχουν υποστεί γενετικές τροποποιήσεις για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων. Επιπλέον, ο κανονισμός περιλαμβάνει απαιτήσεις για την επεξεργασία, τη συσκευασία και τη μεταφορά βιολογικών προϊόντων, καθώς και για τη διαχείριση των αποβλήτων και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Επιπλέον, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 889/2008 προβλέπει την πιστοποίηση των βιολογικών προϊόντων από ανεξάρτητους φορείς πιστοποίησης και την επιθεώρηση των παραγωγών βιολογικών προϊόντων από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

- **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 834/2007**

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 αφορά τη βιολογική παραγωγή και τη σήμανση των βιολογικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο κανονισμός αυτός καθορίζει τις απαιτήσεις για την παραγωγή, την επεξεργασία, τη συσκευασία, τη μεταφορά, την αποθήκευση και την ετικέτα των βιολογικών προϊόντων.

Σύμφωνα με τον κανονισμό αυτόν, η βιολογική παραγωγή πρέπει να γίνεται με σεβασμό στη φύση και το περιβάλλον, με χρήση φυσικών μεθόδων και χωρίς τη χρήση συνθετικών φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων. Επιπλέον, οι παραγωγοί βιολογικών προϊόντων πρέπει να τηρούν αυστηρούς κανόνες για τη διατήρηση της ποιότητας και της ασφάλειας των προϊόντων τους.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 προβλέπει επίσης την πιστοποίηση των βιολογικών προϊόντων από ανεξάρτητους φορείς πιστοποίησης και την επιθεώρηση των παραγωγών βιολογικών προϊόντων από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Επιπλέον, όλα τα βιολογικά προϊόντα πρέπει να επισημαίνονται με τον κωδικό αριθμό του φορέα πιστοποίησης και το λογότυπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα βιολογικά προϊόντα.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 έχει ως στόχο την προώθηση της βιολογικής γεωργίας και της παραγωγής βιολογικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι κύριοι στόχοι του κανονισμού είναι οι εξής:

1. Προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας: Ο κανονισμός αυτός βοηθά στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και στην προστασία της υγείας των καταναλωτών, καθώς οι βιολογικοί παραγωγοί δεν χρησιμοποιούν συνθετικά φυτοφάρμακα και λιπάσματα.

2. Προώθηση της βιολογικής γεωργίας: Ο κανονισμός αυτός έχει ως στόχο να προωθήσει τη βιολογική γεωργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να διασφαλίσει την ανάπτυξη μιας βιώσιμης αγροτικής παραγωγής.

3. Ενίσχυση της αξίας των βιολογικών προϊόντων: Ο κανονισμός αυτός έχει ως στόχο να ενισχύσει την αξία των βιολογικών προϊόντων στην αγορά και να διασφαλίσει ότι οι καταναλωτές μπορούν να εμπιστεύονται πλήρως την ποιότητα και την αυθεντικότητα των προϊόντων που αγοράζουν.

4. Προώθηση της διαφάνειας και της πιστοποίησης: Ο κανονισμός αυτός έχει ως στόχο να προωθήσει τη διαφάνεια και την πιστοποίηση στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι καταναλωτές έχουν πλήρη εμπιστοσύνη στην προέλευση και την ποιότητα των προϊόντων που αγοράζουν.

5. Ενθάρρυνση της διασυνοριακής εμπορίας βιολογικών προϊόντων: Ο κανονισμός αυτός έχει ως στόχο να ενθαρρύνει τη διασυνοριακή εμπορία βιολογικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να διασφαλίσει ότι οι καταναλωτές έχουν πρόσβαση σε μια πλήρη γκάμα βιολογικών προϊόντων από διάφορες χώρες.

6. Προώθηση της καινοτομίας και της έρευνας στον τομέα της βιολογικής γεωργίας: Ο κανονισμός αυτός έχει ως στόχο να προωθήσει την καινοτομία και την έρευνα στον τομέα της βιολογικής γεωργίας, προκειμένου να βελτιωθεί η παραγωγή βιολογικών προϊόντων και να αυξηθεί η αποδοτικότητα της βιολογικής γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συνολικά, οι στόχοι του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 είναι η προώθηση της βιολογικής γεωργίας και η διασφάλιση της ποιότητας, της ασφάλειας και της πιστοποίησης των βιολογικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με αυτόν τον τρόπο, ο κανονισμός αυτός συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας των καταναλωτών, καθώς και στην ανάπτυξη μιας βιώσιμης αγροτικής παραγωγής στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 889/2008:** Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 889/2008 αποτελεί τον κανονιστικό κανόνα που εφαρμόζεται για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.

834/2007 στη βιολογική παραγωγή και στην επεξεργασία βιολογικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο κανονισμός αυτός περιλαμβάνει λεπτομερείς κανόνες για την παραγωγή, τη διαχείριση και την επεξεργασία βιολογικών προϊόντων, καθώς και για την πιστοποίηση και τη σήμανσή τους.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 889/2008 καλύπτει τα εξής θέματα:

- **Πρότυπα παραγωγής:** καθορίζει τα πρότυπα παραγωγής για τη βιολογική γεωργία και την κτηνοτροφία, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για το ζωικό κεφάλαιο και τις καλλιέργειες.
- **Πρότυπα επεξεργασίας:** Καθορίζει τα πρότυπα επεξεργασίας για τα βιολογικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για την επεξεργασία των τροφίμων και των ποτών, την αποθήκευση, τη μεταφορά και τη διανομή τους. Επίσης, καθορίζει τις απαιτήσεις για τη σήμανση των βιολογικών προϊόντων και την παρουσίαση των πληροφοριών σχετικά με την παραγωγή και την πιστοποίηση τους.
- **Πιστοποίηση και έλεγχοι:** Καθορίζει τις απαιτήσεις για την πιστοποίηση των βιολογικών προϊόντων και τους ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες της βιολογικής γεωργίας. Επίσης, καθορίζει τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα των φορέων πιστοποίησης και των αρχών εποπτείας και ελέγχου.
- **Πρόληψη και αντιμετώπιση ασθενειών και επιβλαβών οργανισμών:** Ο κανονισμός αυτός περιλαμβάνει μέτρα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση ασθενειών και επιβλαβών οργανισμών στη βιολογική γεωργία, με σκοπό τη διασφάλιση της υγείας των φυτών και των ζώων και τη βιωσιμότητα της βιολογικής παραγωγής.
- **Πρώθηση της καινοτομίας και της έρευνας:** Ο κανονισμός αυτός προωθεί την καινοτομία και την έρευνα στον τομέα της βιολογικής γεωργίας, προκειμένου να βελτιωθεί η παραγωγή βιολογικών προϊόντων και να αυξηθεί η αποδοτικότητα της βιολογικής γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συνολικά, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 889/2008 έχει ως στόχο τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας και της ασφάλειας των βιολογικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και την προώθηση της βιολογικής γεωργίας και της βιώσιμης αγροτικής παραγωγής. Επιπλέον, ο κανονισμός αυτός έχει ως στόχο την προστασία

του περιβάλλοντος και της υγείας των καταναλωτών, καθώς και την προώθηση της διαφάνειας και της πιστοποίησης στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

Πιστοποίηση Non GMO

Η πιστοποίηση Non GMO επιβεβαιώνει ότι το προϊόν δεν περιέχει γενετικά τροποποιημένα συστατικά και ότι έχει διατηρηθεί η ακεραιότητα του φυτού ή του ζώου από το οποίο προήλθε το προϊόν. Η πιστοποίηση Non GMO προσφέρεται από ανεξάρτητους φορείς πιστοποίησης και είναι συνήθως συνδεδεμένη με την πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων.

ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Εστιάζει σε τρόφιμα χωρίς Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς (σύμφωνα με την Οδηγία 2001/18/ΕΚ).

- Αποτελεί Ιδιαίτερη απαίτηση κυρίως της Γερμανικής αγοράς.
- Η Τελευταία έκδοση προτύπου είναι η: 19.01, της 01/10/18, με εφαρμογή από 01/01/19.
- Οι Απαιτήσεις αφορούν: logistics, καλλιέργειες, εκτροφές ζώων, παραγωγή τροφίμων, φορείς πιστοποίησης, διαδικασία επιθεώρησης και εργαστήρια ανάλυσης.
- Περιλαμβάνονται ΚΟ (Knock Out) απαιτήσεις: όπως η διαχείριση διακινδύνευσης, ο έλεγχος εισερχομένων, ο διαχωρισμός ροών, οι Μη Συμμορφώσεις, ο έλεγχος των εξερχομένων, η ιχνηλασιμότητα, και η διαχείριση κρίσεων.

Συνολικά, η πιστοποίηση Non GMO είναι μια σημαντική διαδικασία που βοηθά στην προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος. Το VLOG μπορεί να βοηθήσει στην εκπαίδευση του κοινού σχετικά με τα πλεονεκτήματα της πιστοποίησης Non GMO και στην προώθηση της υγιεινής διατροφής και της βιώσιμης γεωργίας.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ Gluten Free

Η πιστοποίηση Gluten Free είναι μια διαδικασία που επιβεβαιώνει ότι ένα προϊόν δεν περιέχει γλουτένη, η οποία είναι μια πρωτεΐνη που βρίσκεται σε δημητριακά όπως σιτάρι, κριθάρι και σίκαλη. Η γλουτένη μπορεί να προκαλέσει αλλεργικές αντιδράσεις και αντιμετωπίζεται ως επικίνδυνη για ορισμένους ανθρώπους που πάσχουν από κοιλιακή νόσο ή λοιπές διατροφικές ανεπαρκειές.

Υπάρχει η Ευρωπαϊκή και η Ελληνική εταιρεία κοιλιοκάκης /AOECS σημαίνει: Association Of European Coeliac Societies

Έχει εκδοθεί Πρότυπο με απαιτήσεις για την πιστοποίηση, το AOECS Standard for Gluten-Free Foods, Technical requirements for licensing the Crossed Grain Symbol, Sep 16.

Η Πιστοποίηση επικεντρώνεται στην ανάλογη ΜΕΛΕΤΗ HACCP, όπου ιδιαίτερη σημασία δίνεται στις High Risk areas που αναφέρονται σε άλευρα, και α' ύλες με γλουτένη.

- Ένας τρόπος Πιστοποίησης είναι μέσω σήματος BRC – ενότητα gluten free
- Για τη Χρήση σήματος έχουν θεσπιστεί συγκεκριμένοι κανόνες

Η διαδικασία πιστοποίησης Gluten Free περιλαμβάνει την επαλήθευση των συστατικών του προϊόντος και τη διασφάλιση ότι δεν περιέχει γλουτένη ή την ποσότητα της γλουτένης είναι κάτω από τα επιτρεπόμενα όρια. Η γλουτένη είναι μια πρωτεΐνη που βρίσκεται σε σιτηρά όπως σιτάρι, κριθάρι και σίκαλη, και μπορεί να προκαλέσει προβλήματα υγείας σε ανθρώπους που έχουν διαγνωστεί με κοιλιακή νόσο ή αλλεργία στη γλουτένη.

Η διαδικασία πιστοποίησης Gluten Free συνήθως περιλαμβάνει δοκιμές στο προϊόν για να διασφαλιστεί ότι η ποσότητα της γλουτένης είναι κάτω από τα επιτρεπόμενα όρια, καθώς και επαλήθευση της διαδικασίας παραγωγής για να διασφαλιστεί ότι η γλουτένη δεν προστίθεται κατά τη διάρκεια της παρασκευής του προϊόντος.

Είναι σημαντική για ανθρώπους που έχουν διαγνωστεί με κοιλιακή νόσο ή αλλεργία στη γλουτένη, καθώς και για όσους θέλουν να αποφύγουν τη γλουτένη για λόγους διατροφής.

Η γλουτένη είναι μια πρωτεΐνη που βρίσκεται σε πολλά σιτηρά, όπως σιτάρι, κριθάρι και σίκαλη, και μπορεί να προκαλέσει προβλήματα υγείας σε αυτούς που είναι ευαίσθητοι σε αυτήν.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ UTZ

Η πιστοποίηση UTZ είναι μια πιστοποίηση για βιώσιμη καλλιέργεια καφέ, κακάο και τσαγιού. Η πιστοποίηση UTZ επιβεβαιώνει ότι τα προϊόντα αυτά έχουν παραχθεί με σεβασμό στους ανθρώπους και το περιβάλλον.

Προωθεί τη βιώσιμη καλλιέργεια και παραγωγή καφέ, κακάο και τσαγιού με σεβασμό στο περιβάλλον και τους ανθρώπους που εργάζονται στην παραγωγή τους. Περιλαμβάνει κανόνες για τη διαχείριση του εδάφους, του νερού και των αποβλήτων, καθώς και για την προστασία της βιοποικιλότητας και της φυσικής ζωής.

Επίσης περιλαμβάνει κανόνες για την προστασία των εργαζομένων και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η UTZ παρέχει εκπαίδευση και ενημέρωση στους αγρότες για τη βιώσιμη καλλιέργεια και τη βελτίωση της παραγωγής τους.

Η πιστοποίηση UTZ είναι σημαντική για τους καταναλωτές που επιθυμούν να αγοράζουν προϊόντα καφέ, κακάο και τσαγιού που έχουν παραχθεί με σεβασμό στο περιβάλλον και τους ανθρώπους. Επιλέγοντας προϊόντα με πιστοποίηση UTZ, οι καταναλωτές συμβάλλουν στην προώθηση της βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης τροφίμων.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ Faire Trade - Το δίκαιο εμπόριο

Η πιστοποίηση Fair Trade είναι μια πιστοποίηση για το δίκαιο εμπόριο προϊόντων από αναπτυσσόμενες χώρες. Η πιστοποίηση επιβεβαιώνει ότι οι παραγωγοί αυτών των προϊόντων έχουν λάβει μια δίκαιη τιμή για την παραγωγή τους και ότι έχουν εργαστεί σε αξιοπρεπείς συνθήκες.

Περιλαμβάνει κανόνες για τη διασφάλιση της δίκαιης αμοιβής των παραγωγών, την προώθηση της βιώσιμης παραγωγής και την εκπλήρωση των κοινωνικών κριτηρίων.

Είναι μια πιστοποίηση που διασφαλίζει ότι οι αγρότες και οι εργαζόμενοι σε αναπτυσσόμενες χώρες λαμβάνουν δίκαιη αμοιβή για την εργασία τους και ότι οι συνθήκες εργασίας είναι αξιοπρεπείς.

Η πιστοποίηση Fair Trade διασφαλίζει ότι οι αγρότες και οι εργαζόμενοι λαμβάνουν ένα ελάχιστο επίπεδο αμοιβής, το οποίο καλύπτει το κόστος ζωής και παρέχει μια επιπλέον προμήθεια για την ανάπτυξη της κοινότητάς τους. Επίσης, η πιστοποίηση Fair Trade διασφαλίζει ότι οι εργαζόμενοι έχουν αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και προστασία από την εκμετάλλευση και την κακομεταχείριση.

Πρωθει τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων αυτών, παρέχοντας χρηματοδοτική στήριξη για την ανάπτυξη της υποδομής, της εκπαίδευσης και της υγειονομικής περίθαλψης. Η πιστοποίηση Fair Trade επίσης ενθαρρύνει την παραγωγή προϊόντων με βιώσιμες μεθόδους και περιορισμό της χρήσης επιβλαβών ουσιών.

Η πιστοποίηση Fair Trade είναι σημαντική για τους καταναλωτές που επιθυμούν να αγοράζουν προϊόντα που παράγονται με δίκαιους και αξιοπρεπείς τρόπους. Επιλέγοντας προϊόντα με πιστοποίηση Fair Trade, οι καταναλωτές συμβάλλουν στην υποστήριξη της δίκαιης αμοιβής και των αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας για τους αγρότες και τους εργαζόμενους σε αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και στην υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης των κοινοτήτων αυτών.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ Rainforest Alliance

Η πιστοποίηση Rainforest Alliance είναι μια πιστοποίηση για τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και την προστασία των δασών, των ειδών και των ανθρώπων που ζουν σε αυτά.

Διασφαλίζει ότι η παραγωγή τροφίμων και άλλων προϊόντων συμβαδίζει με τις αρχές της βιωσιμότητας και της διατήρησης των τροπικών δασών και της βιοποικιλότητας και ότι οι αγρότες και οι παραγωγοί ακολουθούν βιώσιμες πρακτικές και ότι οι εργαζόμενοι έχουν αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας.

Έχει στόχο την προστασία των τροπικών δασών και της βιοποικιλότητας και προωθεί τη βιώσιμη παραγωγή τροφίμων και άλλων προϊόντων.

Η πιστοποίηση Rainforest Alliance προωθεί την αειφορική γεωργία, τη διατήρηση των δασών και την ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων.

Είναι σημαντική για τους καταναλωτές που επιθυμούν να αγοράζουν προϊόντα που παράγονται με βιώσιμο τρόπο και σέβονται το περιβάλλον και τους ανθρώπους που εργάζονται σε αυτό.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ RSPO

Η πιστοποίηση RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil) είναι μια πιστοποίηση που εξασφαλίζει ότι η παραγωγή φοινικέλαιου πραγματοποιείται με βιώσιμο τρόπο, διατηρώντας τα δάση και τη βιοποικιλότητα, προωθώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα και βελτιώνοντας τις συνθήκες εργασίας στους ανθρώπους που εργάζονται στη βιομηχανία του φοινικέλαιου. Η πιστοποίηση RSPO είναι σημαντική για τους καταναλωτές που επιθυμούν να αγοράζουν προϊόντα που παράγονται με βιώσιμο τρόπο και δεν προκαλούν ζημιά στο περιβάλλον και στις κοινότητες που εξαρτώνται από τα δάση.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΧΑΛΑΛ

Η πιστοποίηση Halal είναι μια πιστοποίηση που επιβεβαιώνει ότι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες συμμορφώνονται με τους ισλαμικούς νόμους και τη διατροφική απαίτηση των μουσουλμάνων. Η πιστοποίηση αυτή είναι σημαντική για τους καταναλωτές μουσουλμάνους που επιθυμούν να αγοράζουν προϊόντα που συμμορφώνονται με τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις.

Το Halal είναι Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων σε συμμόρφωση με το δίκαιο της Σαρία, το Ιερό Μουσουλμανικό δίκαιο.

- Ο αραβικός όρος Halal σημαίνει «νόμιμο ή επιτρεπτό» και δεν χαρακτηρίζει μόνο τρόφιμα και ποτά, αλλά και πολλά προϊόντα της καθημερινότητας.

- Τα πρότυπα Halal Quality Control Standard 1001, Halal Products – General Requirements for Halal Food 1002 και η κατευθυντήρια οδηγία HAS 23103, ορίζουν τις απαιτήσεις για ένα Σύστημα Διαχείρισης Τροφίμων HALAL, βασισμένο στα πρότυπα ISO 22000:2005 και τις αρχές του HACCP.

Τα οφέλη μιας πιστοποίησης HALAL:

- Εύκολη πρόσβαση για εξαγωγή σε μουσουλμανικές χώρες.
- Δεν υπάρχει απώλεια Μουσουλμάνων καταναλωτών.
- Διαβεβαίωση προς τους καταναλωτές για την ασφάλεια και υγιεινή παραγωγής του προϊόντος.
- Καταχώρηση της εταιρείας και του εμπορικού της σήματος στην Παγκόσμια λίστα Halal.
- Ευθύνη και αξιόπιστη δέσμευση εκ μέρους του οργανισμού με τις προϋποθέσεις που απαιτούνται από τον Ισλαμικό νόμο και τους κανονισμούς, παράλληλη συμμόρφωση ως προς τις απαιτήσεις της Ισλαμικής πρακτικής.

Πιστοποίηση Kosher

Η πιστοποίηση Kosher είναι μια πιστοποίηση που επιβεβαιώνει ότι ένα προϊόν ή μια υπηρεσία συμμορφώνεται με τους κανόνες διατροφής των Εβραίων που καθορίζονται από το Κεχίλās. Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνουν την απαγόρευση της χρήσης ορισμένων τροφίμων, όπως οι χοίροι και οι καβούρια, καθώς και τη διαδικασία της σφαγής, που πρέπει να πληροί συγκεκριμένες απαιτήσεις.

Η πιστοποίηση Kosher είναι σημαντική για τους καταναλωτές που ακολουθούν τις διατροφικές πρακτικές των Εβραίων, καθώς εξασφαλίζει ότι τα προϊόντα που αγοράζουν είναι συμβατά με τις διατροφικές τους ανάγκες. Η πιστοποίηση Kosher είναι επίσης σημαντική για τις επιχειρήσεις που παράγουν τρόφιμα και ποτά, καθώς επιτρέπει στα προϊόντα τους να πωλούνται σε μια ευρεία κοινότητα καταναλωτών που ακολουθούν τους κανόνες διατροφής των Εβραίων.

Global Food Safety Initiative (GFSI)

Το Global Food Safety Initiative (GFSI) είναι ένα παγκόσμιο πρόγραμμα που ιδρύθηκε από μερικές από τις μεγαλύτερες εταιρείες τροφίμων στον κόσμο. Έχει στόχο να βελτιώσει την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων σε όλο τον κόσμο, μέσω της προώθησης της κοινής χρήσης των καλύτερων πρακτικών και της προώθησης της συνεργασίας μεταξύ των

επιχειρήσεων, των κυβερνήσεων και των οργανισμών που είναι εμπλεκόμενοι στην αλυσίδα τροφίμων.

Το πρόγραμμα GFSI περιλαμβάνει την πιστοποίηση προτύπων ασφάλειας τροφίμων, όπως το BRC, το IFS (International Featured Standards), το FSSC 22000 (Food Safety System Certification) και το SQF (Safe Quality Food). Η πιστοποίηση αυτών των προτύπων επιβεβαιώνει ότι μια επιχείρηση έχει τις απαραίτητες διαδικασίες και συστήματα ελέγχου ποιότητας για την παραγωγή ασφαλών και υγιεινών τροφίμων. Η πιστοποίηση αυτών των προτύπων είναι σημαντική για τους καταναλωτές, καθώς τους παρέχει εγγύηση για την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων που αγοράζουν.

BRC (British Retail Consortium)

Η πιστοποίηση BRC (British Retail Consortium) είναι μια διεθνής πιστοποίηση ποιότητας για τους κατασκευαστές τροφίμων και ποτών. Επιβεβαιώνει ότι μια επιχείρηση έχει τις απαραίτητες διαδικασίες και συστήματα ελέγχου ποιότητας για την παραγωγή ασφαλών και υγιεινών τροφίμων.

Είναι απαραίτητη για τους κατασκευαστές τροφίμων και ποτών που πωλούν τα προϊόντα τους σε μεγάλες αλυσίδες λιανικής πώλησης στο Ηνωμένο Βασίλειο και σε διάφορες άλλες χώρες. Η πιστοποίηση BRC είναι σημαντική για τους καταναλωτές, καθώς τους παρέχει εγγύηση για την ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων που αγοράζουν. Επιπλέον, είναι σημαντική για τις επιχειρήσεις, καθώς τους επιτρέπει να είναι ανταγωνιστικές στην αγορά και να παρέχουν προϊόντα υψηλής ποιότητας στους καταναλωτές.

International Featured Standards (IFS)

Το International Featured Standards (IFS) είναι ένα πρόγραμμα πιστοποίησης ασφάλειας τροφίμων που αναπτύχθηκε από τους Γερμανικούς λιανέμπορους και προμηθευτές τροφίμων.

Το πρόγραμμα IFS παρέχει ένα σύστημα προτύπων ασφάλειας τροφίμων που αναπτύχθηκε από το Γερμανικό Εμπορικό Επιμελητήριο (Deutscher Industrie- und Handelskammertag - DIHK) και το Γαλλικό Ινστιτούτο Προτύπων (Institut français du standard alimentaire - IFS).

Έχει ως στόχο να προωθήσει την ασφάλεια των τροφίμων και την ποιότητα των προϊόντων στην αλυσίδα τροφίμων. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε επιχειρήσεις που παράγουν, επεξεργάζονται ή διακινούν τρόφιμα. Η πιστοποίηση στο πρόγραμμα IFS επιβεβαιώνει ότι μια επιχείρηση πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις:

1. Συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς: Η επιχείρηση πρέπει να συμμορφώνεται με όλους τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς που αφορούν την ασφάλεια των τροφίμων.

2. Σχεδιασμός και ανάπτυξη: Η επιχείρηση πρέπει να έχει σχεδιάσει και αναπτύξει ένα σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων που να πληροί τις απαιτήσεις του IFS.

3. Παρακολούθηση της ασφάλειας των τροφίμων: Η επιχείρηση πρέπει να παρακολουθεί συνεχώς την ασφάλεια των τροφίμων που παράγει ή διαθέτει στην αγορά.

4. Υποστήριξη του πελάτη: Το πρόγραμμα IFS παρέχει υποστήριξη στους πελάτες των επιχειρήσεων που πιστοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα IFS. Οι πελάτες μπορούν να έχουν εμπιστοσύνη στο γεγονός ότι οι επιχειρήσεις που πιστοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα IFS έχουν επιτύχει ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας και ποιότητας στα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους. Επιπλέον, η υποστήριξη του προγράμματος IFS προσφέρει στους πελάτες των επιχειρήσεων που πιστοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα IFS πληροφορίες σχετικά με τα πρότυπα και τις απαιτήσεις των πιστοποιήσεων, καθώς και στρατηγικές για τη βελτίωση της ασφάλειας και της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών.

5. Βελτίωση της ασφάλειας και της ποιότητας: Το πρόγραμμα IFS βοηθά στη βελτίωση της ασφάλειας και της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών που παρέχονται από τις επιχειρήσεις που πιστοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα IFS. Οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα IFS πρέπει να έχουν συστήματα διαχείρισης ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων που πληρούν τις απαιτήσεις των προτύπων IFS. Με την επίτευξη των απαιτήσεων των προτύπων, οι επιχειρήσεις μπορούν να βελτιώσουν τις διαδικασίες παραγωγής και τη διαχείριση των κινδύνων, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της συνολικής επίδοσης τους. Το πρόγραμμα IFS επίσης παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της ασφάλειας και της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών των επιχειρήσεων, καθώς και της παραγωγικότητάς τους και της αποδοτικότητάς τους. Αυτό διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις που πιστοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα IFS είναι σε θέση να προσφέρουν υψηλής ποιότητας προϊόντα και υπηρεσίες στους πελάτες τους, και να διατηρήσουν ένα υψηλό επίπεδο ανταγωνιστικότητας στην αγορά. Τέλος, η πιστοποίηση σύμφωνα με τα πρότυπα IFS μπορεί να βελτιώσει το κύρος και τη φήμη μιας επιχείρησης, καθώς δείχνει τη δέσμευση της επιχείρησης για την παροχή υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών και τη διατήρηση της ασφάλειας στη διατροφική αλυσίδα.

Πρότυπο: IFS Food

Το IFS αποτελεί ιδιωτικό πρότυπο της Ένωσης Γερμανών Λιανεμπόρων (HDE) και Γάλλων Λιανεμπόρων (FCD), σε εναρμόνιση με τις απαιτήσεις του (GFSI).

- Έχει παρόμοια δομή και απαιτήσεις με το πρότυπο του BRC.
- Το IFS προϋποθέτει τη συμμόρφωση των εταιρειών με τη σχετική νομοθεσία για τα τρόφιμα. Οι πιστοποιημένες εταιρείες, εκτός από την ενίσχυση της αξιοπιστίας των

πελατών, απολαμβάνουν της αποδοχής του συνδέσμου λιανεμπόρων της Γερμανίας, Γαλλίας και πρόσφατα και της Ιταλίας (ticket to trade).

- Επιπλέον, επιτυγχάνουν τη μείωση των επιθεωρήσεων των πελατών τους μιας και οι τελευταίοι έχουν πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία της επιθεώρησης από το φορέα πιστοποίησης.

GLOBAL G.A.P.

Το GLOBAL G.A.P. είναι ένα πρόγραμμα πιστοποίησης που αναπτύχθηκε για να βελτιώσει την ποιότητα και την ασφάλεια των γεωργικών προϊόντων και να διασφαλίσει την ορθή αγροτική πρακτική στην παραγωγή τους. Επικεντρώνεται σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας των τροφίμων, της βιωσιμότητας, της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων.

Η πιστοποίηση σύμφωνα με τα πρότυπα GLOBAL G.A.P. αποτελεί αναγνωρισμένο σήμα αξιοπιστίας και προσφέρει στους παραγωγούς και τους καταναλωτές μια σειρά από οφέλη. Πιο συγκεκριμένα, διασφαλίζει ότι οι παραγωγοί ακολουθούν μια σειρά από βέλτιστες πρακτικές που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας και της ασφάλειας των προϊόντων τους. Επιπλέον, διασφαλίζει ότι οι παραγωγοί διαθέτουν συστήματα διαχείρισης που είναι σχεδιασμένα για να διασφαλίζουν την παραγωγή υψηλής ποιότητας προϊόντων και την επίτευξη υψηλών επιπέδων βιωσιμότητας.

Τέλος, η πιστοποίηση GLOBAL G.A.P. βοηθά στη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων, καθώς διασφαλίζει ότι οι παραγωγοί ακολουθούν τις απαραίτητες πρακτικές για την αποφυγή της μόλυνσης των προϊόντων από βακτηρίδια και άλλους ρύπους. Συνολικά, η πιστοποίηση σύμφωνα με τα πρότυπα GLOBAL G.A.P. επιτρέπει στους παραγωγούς να διατηρήσουν και να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους στην αγορά.

Κατηγορία 1η: Πιστοποίηση Μεμονωμένου Παραγωγού

Κατηγορία 2η: Πιστοποίηση Ομάδας Παραγωγών (ΟΠ)

Global G.A.P. Aquaculture

Το πρόγραμμα Global G.A.P. Aquaculture είναι ένα πλαίσιο πιστοποίησης που έχει σχεδιαστεί για την παραγωγή ασφαλών και υγιεινών προϊόντων από την αλιεία και την ενυδρεία καλλιέργεια. Πιστοποιεί τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα για τη βιώσιμη αλιεία και την καλλιέργεια υδατοκαλλιεργειών.

Η πιστοποίηση Global G.A.P. Aquaculture μπορεί να βοηθήσει τους παραγωγούς αλιευτικών προϊόντων και υδατοκαλλιεργειών να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους στην αγορά. Με

την πιστοποίηση, οι παραγωγοί μπορούν να διασφαλίσουν ότι τα προϊόντα τους πληρούν τα υψηλά πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων που απαιτούνται στην παγκόσμια αγορά. Αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την προώθηση της βιώσιμης και υπεύθυνης παραγωγής των αλιευμάτων και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγωγών στην παγκόσμια αγορά.

Η πιστοποίηση Global G.A.P. Aquaculture περιλαμβάνει έλεγχο των πρακτικών που εφαρμόζονται στην καλλιέργεια των ιχθύων και των θαλασσινών, και εξασφαλίζει ότι οι παραγωγοί ακολουθούν τις βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση των αλιευμάτων, την επιλογή του είδους των ιχθύων και των θαλασσινών που καλλιεργούν, τη διατροφή των ιχθύων, τη χρήση φαρμάκων και αντιβιοτικών στα ψάρια τους, καθώς η πιστοποίηση επιβάλλει αυστηρούς κανονισμούς για τη χρήση τέτοιων προϊόντων. Επιπλέον, απαιτεί την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών στη διαχείριση των υδάτων και της διατροφής των ψαριών, καθώς και στη διαχείριση των αποβλήτων και τη διασφάλιση της υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων. Όλα αυτά συνεισφέρουν στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των παραγωγών στην αγορά.

FSSC 22000

Η πιστοποίηση FSSC 22000 είναι μια πιστοποίηση ασφάλειας τροφίμων που απαιτείται από τις επιχειρήσεις που παράγουν, επεξεργάζονται ή διανέμουν τρόφιμα. Η πιστοποίηση αυτή αποτελεί τη βάση για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων και την πρόληψη των ατυχημάτων στην αλυσίδα τροφίμων.

Διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις ακολουθούν τις βέλτιστες πρακτικές στην παραγωγή, επεξεργασία και διανομή τροφίμων. Περιλαμβάνει επίσης τον έλεγχο της ποιότητας των προϊόντων, την ασφάλεια των τροφίμων και τη διασφάλιση της ασφάλειας και της υγιεινής των εργαζομένων.

Η πιστοποίηση FSSC 22000 βοηθά τις επιχειρήσεις να αυξήσουν την αξιοπιστία τους στην αγορά και να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στα προϊόντα τους. Είναι απαραίτητη για τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να εξάγουν τα προϊόντα τους σε διεθνή αγορά.

Αποτελεί ένα συνδυασμό των απαιτήσεων:

- του προτύπου ISO 22000 και
- των προδιαγραφών του ISO/ TS 22002 που περιλαμβάνει τα προαπαιτούμενα προγράμματα που σχετίζονται με την ασφάλεια των τροφίμων,
- καθώς και του PAS 223 που περιλαμβάνει τα προαπαιτούμενα προγράμματα που σχετίζονται με την ασφάλεια των υλικών που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα.

- Εταιρείες τροφίμων που εφαρμόζουν ήδη το πρότυπο ISO 22000, μπορούν να πιστοποιηθούν σύμφωνα με το FSSC 22000 ενσωματώνοντας και εφαρμόζοντας στο ήδη υπάρχον Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων τις απαιτήσεις των προδιαγραφών ISO / TS 22002 και PAS 223.

Οι κύριες απαιτήσεις της πιστοποίησης FSSC 22000 περιλαμβάνουν:

- Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός πλήρους συστήματος διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων, που να περιλαμβάνει τη διαχείριση της ποιότητας, την ασφάλεια των τροφίμων, τη διαχείριση των αποβλήτων και την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.
- Εκτέλεση ενός αριθμού από δοκιμασίες και ελέγχους για την επιβεβαίωση της ασφάλειας των τροφίμων και της ποιότητάς τους.
- Εφαρμογή μιας σειράς από διαδικασίες και πρακτικές που να διασφαλίζουν την ασφάλεια των τροφίμων, όπως τη διαχείριση των αποθεμάτων, τη διαχείριση των αποβλήτων και τη διασφάλιση της υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων.
- Εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων σχετικά με τις απαιτήσεις της πιστοποίησης FSSC 22000 και τις πρακτικές διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων.
- Παρακολούθηση και αναθεώρηση του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της πιστοποίησης FSSC 22000.

Οι απαιτήσεις της πιστοποίησης FSSC 22000 βασίζονται στα πρότυπα ISO 22000 και ISO/TS 22002-1 και περιλαμβάνουν επίσης τις απαιτήσεις της GFSI (Global Food Safety Initiative).

3.5 Δοκιμές, Ελέγχους, Κριτήρια Ποιότητας

Οι εξαγωγείς τροφίμων πρώτα από όλα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το τρόφιμο μπορεί να κυκλοφορήσει στην Ελλάδα, δηλαδή έχουν την ευθύνη για το τρόφιμο που παράγουν και διαθέτουν να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του επίσημου ελέγχου, όπως αυτός προδιαγράφεται στον Κανονισμό 625/2017. Για το σκοπό αυτό υπάρχει η έννοια του αυτοελέγχου, όπου ο παραγωγός/διαθέτης καλείται να προβεί και ο ίδιος σε παρόμοιους με τον επίσημο έλεγχο ελέγχους. Αυτοί συμπεριλαμβάνουν τη συνεργασία με εργαστήρια που δεν κάνουν επίσημο έλεγχο και προβαίνουν στους απαραίτητους ελέγχους ποιότητας. Όμως τα αποτελέσματα, όπως καταγράφονται σε εκθέσεις δοκιμών, πρέπει να είναι συγκρίσιμα με τα αποτελέσματα του επίσημου ελέγχου. Ή με αποτελέσματα που θα δώσουν εργαστήρια επίσημου ελέγχου σε τρίτες χώρες, εάν εξετάζεται η συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία τροφίμων εκεί.

Η συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων εξαρτάται από πολλούς παράγοντες. Ένας πρώτος παράγοντας είναι η αντιπροσωπευτικότητα του αποτελέσματος ενός ή περισσότερων δειγμάτων σε σχέση με την παρτίδα/φορτίο/τρόφιμο που ελέγχεται. Αυτό σχετίζεται άμεσα με τη δειγματοληψία. Στον επίσημο έλεγχο της ΕΕ προκαθορίζονται για τις περισσότερες περιπτώσεις ελέγχων, επίσημες μέθοδοι και πρωτόκολλα δειγματοληψίας, τα οποία πρέπει να ακολουθηθούν ώστε το αποτέλεσμα των επακόλουθων δοκιμών να είναι αντιπροσωπευτικό του ελέγχου. Εκτός από τις μεθόδους της επίσημης νομοθεσίας, υπάρχουν πρότυπες μέθοδοι αλλά και διεθνείς βάσεις δεδομένων, π.χ SAMANCTA, όπου μπορούν να αντληθούν δεδομένα όπως το προτεινόμενο πλάνο δειγματοληψίας, ο αριθμός δειγμάτων που πρέπει να ληφθούν και η σχετική μέθοδος, ώστε να μην χρειάζεται το εργαστήριο να επικυρώσει εκ νέου ένα πρωτόκοπλο δειγματοληψίας.

Ένας δεύτερος παράγοντας είναι η επίδοση της μεθόδου που επιλέγεται. Στον Κανονισμό 625/2017 καθορίζονται κριτήρια επίδοσης των μεθόδων -και με περισσότερη εξειδίκευση στην ειδικότερη νομοθεσία για κάθε τομέα, π.χ επιμολυντές, μικροβιολογικές παράμετροι κ.α., όπως: επαναληψιμότητα, αναπαραγωγιμότητα, ανάκτηση, ορθότητα, όριο ανίχνευσης, όριο ποσοτικοποίησης, γραμμικότητα. Για το λόγο αυτό η νομοθεσία της ΕΕ επιτάσσει τη διαπίστευση κατά ISO./IEC 17025 των εργαστηρίων επίσημου ελέγχου, προκειμένου τα εργαστήρια αυτά να ελέγχονται από ένα ανεξάρτητο τρίτο μέρος, εκτός από την αμεροληψία και την τεχνική επάρκεια τους, χρησιμοποιούν μεθόδους κατάλληλους για την σκοπούμενη χρήση. Η σκοπούμενη χρήση με τη σειρά της καθορίζεται από τις απαιτήσεις της νομοθεσίας που πρέπει να ελεγχθούν, π.χ όριο ποσοτικοποίησης, πόσο ικανή είναι η μέθοδος να προσδιορίζει με ποσοτική ακρίβεια την ποσότητα φυτοφαρμάκου σε ένα επίπεδο κάτω από το όριο της νομοθεσίας ή την παρουσία ενός απαγορευμένου κτηνιατρικού φαρμάκου σε ένα ζωικό ιστό. Η τεχνική επάρκεια του εργαστηρίου να ελέγχει κάθε φορά τις σωστές απαιτήσεις για τη χρησιμοποιούμενη μέθοδο, επίσης διασφαλίζεται από την υποχρεωτική διαπίστευση του επίσημου ελέγχου.

Ένας τρίτος παράγοντας είναι η ιχνηλασιμότητα των μετρήσεων στο διεθνές σύστημα μονάδων που διασφαλίζεται με σωστή χρήση διακριβωμένου εξοπλισμού, υλικών και προτύπων αναφοράς. Επιπλέον, η ιχνηλασιμότητα του αποτελέσματος, αναφέρεται και στην αβεβαιότητα μετρήσεων που αποτελεί μια ιδιότητα της μεθόδου και εκτιμάται ποσοτικά με τον ορθό τρόπο, προκειμένου να μπορούν να συσχετισθούν ανεξάρτητα μεταξύ τους αποτελέσματα και να συγκριθούν με ένα συγκεκριμένο π.χ νομοθετικό ή όριο ποιότητας. Η διαπίστωση ιχνηλασιμότητας και η ορθή εκτίμηση της αβεβαιότητας είναι επίσης απαιτήσεις του προτύπου διαπίστευσης ISO.IEC 17025:

Ένας τέταρτος παράγοντας είναι ο τρόπος που παρουσιάζονται και ερμηνεύονται τα αποτελέσματα- συνοδευόμενα πάντα από την αβεβαιότητα τους- σε σχέση με ένα νομοθετικό όριο και πως το εργαστήριο προβαίνει σε δήλωση συμμόρφωσης-γνωμάτευσης. Σε περιπτώσεις που το αποτέλεσμα με την αβεβαιότητα του είναι πάνω στο νομοθετικό όριο, π.χ 38 ± 4 ppb Pb σε τρόφιμο, με όριο τα 40 ppb, το εργαστήριο πρέπει να προβεί σε προσέγγιση βάσει διακινδύνευσης και να εφαρμόσει έναν κατάλληλο με τις ανάγκες του πελάτη κανόνα απόφασης. Ο πελάτης αυτός μπορεί να είναι το κράτος για εργαστήρια επίσημου ελέγχου και να προσεγγίζει τη διακινδύνευση ώστε να εκμηδενίσει την πιθανότητα απόρριψης ενός κανονικού δείγματος, ενώ αν είναι ο παραγωγός θα θέλει να εκμηδενίσει την πιθανότητα αποδοχής ενός μη κανονικού δείγματος. Εδώ είναι σαφές ότι είναι διαφορετική η προσέγγιση του επίσημου ελέγχου και του αυτοελέγχου. Και αυτές οι απαιτήσεις είναι μέρος των απαιτήσεων διαπίστευσης.

Τα εργαστήρια επίσημου ελέγχου στην ΕΕ πρέπει να είναι διαπιστευμένα σύμφωνα με τη νομοθεσία. Από το πλαίσιο των συμφωνιών αμοιβαίας αναγνώρισης του ILAC, εφόσον ο φορέας διαπίστευσης που έχει διαπιστεύσει το εργαστήριο, μετέχει σε αυτές τις συμφωνίες, τα αποτελέσματα των διαπιστευμένων εργαστηρίων είτε αυτά είναι εργαστήρια επίσημου ελέγχου είτε όχι πρέπει να γίνονται αποδεκτά χωρίς επανεξέταση σε τρίτες χώρες, των οποίων οι φορείς διαπίστευσης επίσης μετέχουν στις συμφωνίες αμοιβαίας αναγνώρισης. Σε κάθε περίπτωση διαφωνίας αποτελεσμάτων, το διαπιστευμένο αποτέλεσμα σε σχέση με ένα που δεν καλύπτεται από διαπίστευση, έχει πλεονέκτημα και σαφή τεκμηρίωση της δέουσας επιμέλειας του παραγωγού. Ο Εθνικός φορέας διαπίστευσης της Ελλάδας μετέχει στις σχετικές διεθνείς συμφωνίες αμοιβαίας αναγνώρισης του ILAC (MRA) από το 2002.

Επομένως είναι σημαντικό οι παραγωγοί για τον αυτοέλεγχο αλλά και για την έκδοση πιστοποιητικών δοκιμών ή άλλων βεβαιώσεων να χρησιμοποιούν εργαστήρια διαπιστευμένα, με τα οποία έχουν ανασκοπήσει προσεκτικά τις απαιτήσεις νομοθεσίας των τροφίμων των τρίτων χωρών, ώστε τα εργαστήρια να μπορούν να χρησιμοποιήσουν κατάλληλες για τη σκοπούμενη χρήση μεθόδους και να εκδώσουν εκθέσεις δοκιμών οι οποίες να έχουν έγκυρα, αναγνωρίσιμα αποτελέσματα με τις απαραίτητες δηλώσεις συμμόρφωσης με τις σχετικές νομοθετικές απαιτήσεις.

3.6 Νομοθετικά Κριτήρια

Κοινοτική νομοθεσία

Οι βασικές αρχές της κοινοτικής νομοθεσίας τροφίμων περιγράφονται στον Κανονισμό 178/2002. Τα βασικά σημεία που εισάγει ο Κανονισμός αυτός είναι:

- Οι βασικοί ορισμοί (τρόφιμο, υπεύθυνος επιχείρησης, ιχνηλασιμότητα, κλπ)

- Η ευθύνη των επιχειρήσεων τροφίμων και ζωοτροφών για την ασφάλεια των τροφίμων / ζωοτροφών που παρέχουν και

- Η υποχρέωσή τους για εφαρμογή συστήματος ιχνηλασιμότητας και ενημέρωσης των αρμόδιων αρχών σε περίπτωση περιστατικού που σχετίζεται με την ασφάλεια του τροφίμου/ζωοτροφής

Επίσης, στον Κανονισμό 178/2002 καθορίζεται η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει και κείμενο κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή του σχετικού Κανονισμού.

Τα βασικά σημεία που θίγει το κείμενο αυτό αφορούν:

- Στις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων τροφίμων/ζωοτροφών
- Στις απαιτήσεις της ιχνηλασιμότητας
- Στις ενέργειες της επιχείρησης κατά την ανάκληση/απόσυρση μη ασφαλών τροφίμων/ζωοτροφών

Στα εφαρμοστικά μέτρα του Κανονισμού ανήκει ο Κανονισμός 2230/2004 όσον αφορά στο δίκτυο των οργανισμών που ασκούν δραστηριότητες σε τομείς συναφείς με εκείνους της αποστολής της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων

Η κοινοτική νομοθεσία περιλαμβάνει επίσης βοηθητικά έγγραφα για την εφαρμογή των αντίστοιχων κανονισμών.

Τα παραδείγματα τέτοιων εγγράφων είναι το μονοφυλλο με τις βασικές υποχρεώσεις τροφίμων και το έγγραφο με τις απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας των προϊόντων στο οποίο αυτές αποσαφηνίζονται με παραδείγματα πρέπει να εκπληρώνει ο παραγωγός και το προϊόν πιθανή αποδοχή επιθεωρήσεων και ελέγχων τρίτου μέρους

Η κοινοτική νομοθεσία βασίζεται στην αρχή ότι οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων ζωοτροφών και τροφίμων, σε όλα τα

στάδια της παραγωγής, της μεταποίησης και της διανομής εντός των επιχειρήσεων υπό τον έλεγχό τους, είναι υπεύ-

θυνοι για να εξασφαλίζουν ότι οι ζωοτροφές και τα τρόφιμα τηρούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας που είναι συναφείς με τις δραστηριότητές τους.

Κανονισμός ΕΚ 882/2004

Ο Καν.ΕΚ 882/2004 θεσπίζει γενικούς κανόνες για τη διεξαγωγή επισήμων ελέγχων για να εξακριβώνεται η συμμόρφωση προς τους κανόνες που έχουν ως στόχο, ιδίως:

α) την πρόληψη, την εξάλειψη ή τη μείωση σε αποδεκτό επίπεδο, των κινδύνων για τον άνθρωπο και τα ζώα, είτε άμεσα είτε μέσω του περιβάλλοντος,

β) τη διασφάλιση θεμιτών πρακτικών κατά το εμπόριο ζωοτροφών και τροφίμων και την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένης της επισήμανσης των ζωοτροφών και των τροφίμων και άλλων μορφών ενημέρωσης των καταναλωτών.

Δεν ισχύει για προϊόντα που ελέγχονται στο πλαίσιο της νομοθεσίας για την κοινή οργάνωση των αγορών των γεωργικών προϊόντων. Επίσης ισχύει υπό προϋποθέσεις για τα προϊόντα ΠΟΠ-ΠΓΕ-Ιδιότυπα –Βιολογικά

Κανονισμός 2017/625 για τους επίσημους ελέγχους

Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2017/625 είναι ένας κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά τους επίσημους ελέγχους των τροφίμων, των ζωικών προϊόντων και των φυτικών προϊόντων στην ΕΕ. Ο κανονισμός αυτός αντικατέστησε τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004 και ισχύει από την 14η Δεκεμβρίου 2019.

Ο Κανονισμός 2017/625 θεσπίζει ένα πλαίσιο για τη διαχείριση των κινδύνων που απειλούν τη δημόσια υγεία και την προστασία των καταναλωτών στην ΕΕ. Περιλαμβάνει επίσης κανόνες για την πρόληψη της εισαγωγής και διάδοσης αυτών των κινδύνων στην ΕΕ, καθώς και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους.

Στόχος του Κανονισμού 2017/625 είναι να διασφαλίσει την ενιαία εφαρμογή των κανόνων για τους επίσημους ελέγχους σε όλη την ΕΕ, με σκοπό τη διασφάλιση της ασφάλειας και της ποιότητας των τροφίμων και των ζωικών και φυτικών προϊόντων που κυκλοφορούν στην ΕΕ. Ο κανονισμός αυτός επιβάλλει αυστηρούς κανόνες για τους επίσημους ελέγχους σε όλα τα στάδια της αλυσίδας τροφίμων, από την παραγωγή έως την κατανάλωση.

Επιπλέον, ο Κανονισμός 2017/625 προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής της ΕΕ και τρίτων χωρών, προκειμένου να διασφαλιστεί η εισαγωγή ασφαλών και υγιεινών τροφίμων στην ΕΕ.

Ελληνική νομοθεσία

Εκτός από την Ευρωπαϊκή νομοθεσία, οι επιπλέον ειδικότερες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας κυρίως σε θέματα προδιαγραφών ποιότητας αναφέρονται στον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών. Αυτές οι διατάξεις χωρίζονται σε γενικούς κανόνες τροφίμων (π.χ. για την επισήμανση των τροφίμων και αποτελούν την οριζόντια νομοθεσία καθώς και κανόνες για συγκεκριμένες κατηγορίες τροφίμων (π.χ. ελαιόλαδο, κακαο) που συνιστούν την κάθετη νομοθεσία.

Επίσης κάποια θέματα νομοθεσίας τροφίμων αναφέρονται στους Κανόνες Διακίνησης / Εμπορίας Προϊόντων και Παροχής Υπηρεσιών (ΔΙΕΠΠΥ), πρώην αγορανομικός κώδικας. Επιπλέον πληροφορίες για την νομοθεσία που περιέχεται στον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και στους

ΔΙΕΠΠΥ δίνονται στην αντίστοιχες ενότητες του κεφαλαίου εθνική και ενωσιακή νομοθεσία τροφίμων.

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ο ΕΦΕΤ και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων αποτελούν τις Κεντρικές Αρμόδιες Αρχές για τον επίσημο έλεγχο των τροφίμων στην Ελλάδα. Συναρμόδιες Αρχές είναι το Γενικό Χημείο του Κράτους, ο ΕΟΦ, το Υπουργείο Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΓΓ Καταναλωτή, ΓΓ Εμπορίου) και οι Καλλικρατικές Υπηρεσίες που εμπλέκονται στον έλεγχο της τροφικής αλυσίδας.

Ο ΕΦΕΤ είναι το εθνικό σημείο επαφής του Codex Alimentarius, του RASFF (για μεταποιημένα τρόφιμα), του δικτύου INFOSAN, και εθνικό εστιακό σημείο της EFSA. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων είναι το εθνικό σημείο επαφής για το RASFF (πρωτογενής τομέας)

Για τις αρμοδιότητες των ελεγκτικών ισχύουν τα παρακάτω νομοθετικά κείμενα

- ΚΥΑ Β3-32/2003 - Συντονισμός ελέγχων από τις αρμόδιες αρχές
- ΚΥΑ 088/2006 - Ορισμός Κεντρικών αρμόδιων αρχών
- ΚΥΑ 15523/2006 - Αρμοδιότητες αρμόδιων αρχών

Κώδικας Τροφίμων και Ποτών

- Ο κώδικας Τροφίμων και ποτών Περιλαμβάνει τις κανονιστικές διατάξεις που αφορούν τα τρόφιμα και ποτά, οι οποίες θεσπίζονται όταν προκύψει η ανάγκη ρύθμισης θεμάτων που αφορούν την κυκλοφορία νέων προϊόντων καθώς και την εναρμόνιση των Ελληνικών διατάξεων με τις κοινοτικές Οδηγίες και Κανονισμούς.
- Ισχύει μόνο στην Ελλάδα, αλλά πρέπει να είναι εναρμονισμένος πλήρως με τους κανόνες που ισχύουν και στην υπόλοιπη Ευρωπαϊκή αγορά.

Αποσκοπεί:

1. Στην ρύθμιση των κανόνων παραγωγής και ελέγχου των μονάδων επεξεργασίας τροφίμων, για να αποφεύγεται ο αθέμιτος ανταγωνισμός και
2. Στην προστασία του καταναλωτή από τρόφιμα επικίνδυνα για τη δημόσια υγεία ή υποβαθμισμένα ως προς τις ιδιότητές τους και την θρεπτικότητά τους.

Μόνο με τις διατάξεις και τους νόμους δεν μπορεί να προστατευτεί ο καταναλωτής, γι' αυτό υπάρχουν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί για να υποχρεώσουν στην εφαρμογή τους.

- Οι ελεγκτικοί μηχανισμοί που εξασφαλίζουν την εφαρμογή του ΚΤΠ και γενικότερα των διατάξεων και των νομών που αφορούν στα τρόφιμα είναι ο ΕΦΕΤ (Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων) και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.
- Συναρμόδιες Αρχές είναι το Γενικό Χημείο του Κράτους, ο ΕΟΦ, το Υπουργείο Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΓΓ Καταναλωτή, ΓΓ Εμπορίου) και οι Καλλικρατικές Υπηρεσίες που εμπλέκονται στον έλεγχο της τροφικής αλυσίδας.
- Ο ΕΦΕΤ είναι το εθνικό σημείο επαφής του Codex Alimentarius, του RASFF (για μεταποιημένα τρόφιμα), του δικτύου INFoSAN, και εθνικό εστιακό σημείο της EFSA. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων είναι το εθνικό σημείο επαφής για το RASFF (πρωτογενής τομέας)

Διάρθρωση του ΚΤΠ

Ο κώδικας Τροφίμων και Ποτών είναι ένα δίτομο βιβλίο και για την έκδοση και την επιμέλειά του αρμόδια είναι η Διεύθυνση Τροφίμων του Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Χ.Κ.). Περιέχει όλη την κωδικοποίηση της Νομοθεσίας για τα τρόφιμα και ιδιαίτερα τα επεξεργασμένα. Περιλαμβάνει προδιαγραφές, απαιτήσεις και όρους τόσο για τα τρόφιμα όσο και για τα υλικά και αντικείμενα που έρχονται σε επαφή μαζί τους (π.χ. συσκευασίες).

Ο πρώτος τόμος περιέχει τις διατάξεις για όλα τα τρόφιμα-ποτά που κυκλοφορούν στην αγορά, τα πρόσθετα και τα υλικά συσκευασίας. Ο δεύτερος τόμος περιέχει τις επίσημες μεθόδους ανάλυσης των συστατικών τους.

Στα παραρτήματά του αναφέρονται οι ισχύοντες κανονισμούς της Ε.Ε. για τα τρόφιμα και τα ποτά.

Ο πρώτος τόμος του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών αποτελείται από 15 διαφορετικά κεφάλαια. Τα κεφάλαια αυτά με την σειρά τους αποτελούνται από επιμέρους άρθρα για συγκεκριμένες διατάξεις και τρόφιμα.

1. Γενικές Διατάξεις
2. Υλικά και Αντικείμενα που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τρόφιμα
3. Πρόσθετες ύλες τροφίμων – Τεχνολογικά βοηθήματα – Ακτινοβόληση τροφίμων
4. Αρτυματικές ύλες και αιθέρια έλαια
5. Καφές - Τσάι - Κακάο και προϊόντα του
6. Διατηρημένα τρόφιμα
7. Γλυκαντικές ύλες
8. Εδώδιμα λίπη και έλαια

9. Προϊόντα ζωικής προέλευσης εκτός αυτών του Κεφαλαίου Χ

10. Προϊόντα με βάση το κρέας - Παρασκευάσματα κρέατος

11. Ιχθυηρά και προϊόντα τους

12. Δημητριακά – Προϊόντα εξ αυτών

13. Διάφορα τρόφιμα φυτικής προέλευσης

14. Προϊόντα με γλυκαντικές ύλες

15. Ποτά διάφορα

Βασικοί είναι οι ορισμοί αλλά και περαιτέρω απαιτήσεις διατάξεις, σχετικά με τα τρόφιμα που είναι ακατάλληλα για κατανάλωση επειδή εμφανίζουν σοβαρές αλλοιώσεις και θεωρούνται μη ασφαλή και μπορεί να είναι νοθευμένα, που έχουν παραχθεί ή συντηρηθεί σε ανθυγιεινές συνθήκες, μικροβιολογικά ή τοξικολογικά μη ασφαλή ή φέρουν λάθος επισήμανση

Για τρόφιμα που χρήζουν έγκρισης είναι αναγκαία η έγκριση από το Γενικό Χημείο του Κράτους μετά από εξέταση του φακέλου αίτησης και ενός πέντε μηνών από την υποβολή του. Η έγκριση είναι μόνιμη

Ο ΚΤΠ περιέχει επίσης διατάξεις για τρόφιμα ειδικής διατροφής είναι εκείνα τα οποία λόγω της ειδικής σύνθεσής τους ή της ειδικής επεξεργασίας κατά την παρασκευή τους διακρίνονται σαφώς από τα τρόφιμα συνήθους κατανάλωσης.

Στα κεφάλαια του κώδικα που αναφέρονται σε κατηγορίες τροφίμων δίνονται στα επιμέρους άρθρα οι ορισμοί και τα φυσικοχημικά και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά των τροφίμων. Περιέχονται ειδικές διατάξεις δειγματοληψίας και τα όρια για διάφορες παραμέτρους.

3.7 Περιγραφή του ρόλου της ΕΕΧ

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών (Ε.Ε.Χ.) αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Έδρα της Ε.Ε.Χ. ορίζεται η Αθήνα.

Σκοπός της Ε.Ε.Χ. είναι η προαγωγή της επιστήμης της χημείας στη βιομηχανία, στην τεχνολογία, στην εκπαίδευση, στην έρευνα και στον έλεγχο, καθώς και η αξιοποίησή της για την αυτοδύναμη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

Η Ε.Ε.Χ. είναι σύμβουλος του κράτους και έχει ιδίως τις εξής αρμοδιότητες:

α) Μελετά με δική της πρωτοβουλία ή έπειτα από ανάθεση ή αίτηση, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με άλλους κοινωνικούς ή επιστημονικούς φορείς, οποιοδήποτε θέμα σχετικό με τη χημεία και τις εφαρμογές της και διατυπώνει απόψεις για τη σχετική με τα θέματα αυτά νομοθεσία

β) Παρέχει κάθε δυνατή ενίσχυση για την εφαρμογή των επιστημονικών δεδομένων χημείας στην αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας.

γ) Γνωμοδοτεί, ύστερα από αίτηση των αρμοδίων υπηρεσιών του Δημοσίου ή άλλων φορέων του δημοσίου τομέα ή συνδικαλιστικών οργανώσεων για οποιοδήποτε θέμα χημικού ελέγχου, χημικής έρευνας και τεχνολογίας, χημικής εκπαίδευσης και οργάνωσης των χημικών υπηρεσιών του κράτους.

δ) Συμβάλλει στην προστασία της υγείας του κοινωνικού συνόλου, στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και στην εξασφάλιση υγιεινών και ασφαλών συνθηκών εργασίας.

ε) Εκδίδει ενημερωτικά και επιστημονικά έντυπα και άλλες ειδικές εκδόσεις και μεριμνά για την ενημέρωση της κοινής γνώμης με ανακοινώσεις, δημοσιεύσεις ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο για οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς της, εκλαϊκεύοντας και βοηθώντας στην ευρύτερη κατανόηση των σχετικών θεμάτων και προβλημάτων.

στ) Μετέχει σε διεθνείς οργανισμούς χημείας ή άλλους συναφείς οργανισμούς, αναπτύσσει σχέσεις με αντίστοιχους οργανισμούς άλλων χωρών και με άλλες επιστημονικές και επαγγελματικές οργανώσεις του εσωτερικού και του εξωτερικού και οργανώνει συνέδρια, εκθέσεις και άλλες εκδηλώσεις για την προώθηση του σκοπού της.

ζ) Συλλέγει στατιστικά στοιχεία σε θέματα της αρμοδιότητάς της, δημιουργεί και εμπλουτίζει χημικές βιβλιοθήκες, κέντρα πληροφοριών και τεκμηρίωσης και φροντίζει για την επιστημονική πρόοδο, ενημέρωση, επιμόρφωση και συνεχιζόμενη εκπαίδευση των μελών και για την προαγωγή και προστασία του κύρους τους και την προβολή του κοινωνικού τους ρόλου.

η) Μεριμνά για την προστασία του χημικού επαγγέλματος και ιδίως για την προστασία των επαγγελματιών, οικονομικών, κοινωνικών και ασφαλιστικών συμφερόντων των μελών της.

θ) Μελετά νέες μορφές επαγγελματικής οργάνωσης και εργασίας των μελών της και ασκεί σε αυτά πειθαρχική εξουσία.

Η Ε.Ε.Χ. επιδιώκει:

α) την ανάπτυξη της επιστημονικής καθώς και της επαγγελματικής συνείδησης στα μέλη της, την ανάπτυξη και προώθηση της συνεργασίας ανάμεσα στα μέλη της

Η ΕΕΧ έχει εκ του νόμου 1804/1988 περιφερειακή δομή που περιλαμβάνει εκπροσώπηση και παρουσία σε όλες τις βασικές περιφέρειες της χώρας με αυτόνομες διοικητικές δομές (Περιφερειακά Τμήματα) που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε συνεργασία με τα άλλα κατά τόπους επιμελητήρια και Περιφερειακές Διοικητικές Αρχές .

Η ΕΕΧ στο τομέα των Τροφίμων αλλά και των σχετικών ελέγχων -αναλύσεων, λειτουργεί 2 Επιστημονικά Τμήματα, αυτό των Τροφίμων και αυτό της Αναλυτικής Χημείας που έχουν διακριθεί ' για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών σεμιναρίων πάνω στα συστήματα ποιότητας τροφίμων, στις αναλύσεις τροφίμων, στα πρότυπα ποιότητας για διεθνώς αναγνωρισμένες αναλύσεις, στην επικαιροποίηση γνώσεων αλλά και τη διοργάνωση μεγάλων επιστημονικών συνεδρίων Τροφίμων. Τα Επιστημονικά Τμήματα αποτελούν επίσης σημείο αλληλεπίδρασης των χημικών που εργάζονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στα ερευνητικά ινστιτούτα και πραγματοποιούν ακαδημαϊκή έρευνα με τους χημικούς που εργάζονται στη βιομηχανία τροφίμων, στα αναλυτικά εργαστήρια, στους φορείς πιστοποίησης αλλά και τους χημικούς που εργάζονται στους οργανισμούς που ασχολούνται με τον επίσημο έλεγχο των τροφίμων.

Οι ενέργειες που έχει κάνει τα τελευταία χρόνια η ΕΕΧ στο πλαίσιο της βελτίωσης της αναπτυξιακής υποδομής της χώρας, με επικέντρωση σε περιφερειακές δράσεις, αφορούν αφενός στην άπαξ κατάρτιση 1200 εργαζομένων σε όλων των ειδών τις επιχειρήσεις σε θέματα που αφορούν στην ασφάλεια Τροφίμων και στην ικανοποίηση των αναγκών που απορρέουν για μια επιχείρηση σχετικά με τη συμμόρφωση της με την περιβαλλοντική νομοθεσία: Σχέδιο Δράσης της ΕΕΧ για την Κατάρτιση και Πιστοποίηση Επιστημονικών / Τεχνικών Στελεχών στη Βιομηχανία Τροφίμων και την Περιβαλλοντική Διαχείριση» με κωδικό ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5003030, αφετέρου στην ανάπτυξη μέσω αυτού του σχεδίου δύο σχημάτων πιστοποίησης προσωπικού στα ίδια αυτά αντικείμενα. Ένα από αυτά αξίζει να αναφερθεί ότι αφορά σε στελέχη επιχειρήσεων τροφίμων και το πιστοποιούμενο σύνολο γνώσεων και δεξιοτήτων, που βασίζεται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της παραπάνω κατάρτισης αφορά τη νομοθεσία , τα διεθνή κριτήρια και πρότυπα ποιότητας τροφίμων , καλές παραγωγικές πρακτικές αλλά και ενημέρωση σχετικά με τους απαιτούμενους εργαστηριακούς ελέγχους και τις απαιτήσεις ποιότητας για τα εργαστήρια αναλύσεων τροφίμων.

Η ΕΕΧ με αυτές τις ενέργειες έχει ήδη καταγραφεί θεσμικά και αλλά και ουσιαστικά στο χώρο των επιχειρήσεων τροφίμων ως ικανός επιστημονικός εταίρος για την κατάρτιση των στελεχών τροφίμων και αυτό είναι ένα πρώτο σημαντικό βήμα, καθώς το τεχνικό πεδίο των τροφίμων χαρακτηρίζεται από διεπιστημονικότητα και συμμετοχή πολλών άλλων τεχνικών κλάδων, ωστόσο η ΕΕΧ μπορεί να παίξει ουσιαστικό ρόλο ως κέντρο τεχνογνωσίας.

Στο πλαίσιο της παρούσης μελέτης η πρόταση αφορά στην επέκταση αυτής δικτύωσης που υπάρχει ήδη, ανάμεσα στους χημικούς και της παρέμβασης της ΕΕΧ στην κατάρτιση του επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού της χώρας, στο χώρο των παραγωγών τροφίμων, των εργαστηρίων αναλύσεων τροφίμων και των φορέων πιστοποίησης και ελέγχου, ώστε να βελτιστοποιηθούν οι διαδικασίες και οι προσφερόμενες υπηρεσίες προς τους εξαγωγείς.

4 Ανάπτυξη υπηρεσιών της ΕΕΧ

Όπως φαίνεται από τις προηγούμενες παραγράφους, οι απαραίτητες πληροφορίες για την προετοιμασία των εξαγωγέων βρίσκονται σε πολλά και διαφορετικά σημεία, οι απαιτήσεις των τρίτων χωρών μπορεί να είναι διαφορετικές, ή/και περισσότερο αυστηρές από τις αντίστοιχες της Ευρωπαϊκής και Εθνικής Νομοθεσίας, ενώ κάθε προϊόν πρέπει να συνοδεύεται από τεκμηρίωση η οποία μπορεί να είναι:

- Πιστοποιητικό υγείας/φυτουγείας
- Εκθέσεις δοκιμών που αφορούν το προϊόν για συγκεκριμένες ιδιότητες ή για απουσία συγκεκριμένων επιμολυντών
- Κατάταξη του προϊόντος σε κλάση
- Αποτελέσματα επιθεώρησης του προϊόντος
- Εκθέσεις δειγματοληψίας από ελέγχους/επιθεωρήσεις
- Πιστοποιητικά εξαγωγών
- Πιστοποιητικό πιστοποίησης του παραγωγού κατά ISO 22000 ή άλλο σχετικό πρότυπο
- Πιστοποιητικό πιστοποίησης του προϊόντος για συγκεκριμένες ιδιότητες ή προέλευση (π.χ βιολογικά, χαλάλ κλπ)

Για το σκοπό αυτό κάθε παραγωγός ή ένωση/επιμελητήριο παραγωγών πρέπει να αναζητεί εξειδικευμένες πληροφορίες, με την εξειδίκευση να αφορά τα προϊόντα προς εξαγωγή και τις χώρες προς εξαγωγή.

Η ΕΕΧ έχει τη δυνατότητα να προβεί στις παρακάτω δράσεις :

- **Βάση δεδομένων με χαρακτηριστικές περιπτώσεις τροφίμων/χωρών προς εξαγωγή και τις αντίστοιχες νομοθετικές απαιτήσεις**
- **Ενημέρωση και βάση δεδομένων για υπηρεσίες πιστοποίησης που εκτός από τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της τρίτης χώρας, να προσφέρουν προστιθέμενη αξία στο προϊόν**
- **Μητρώο εργαστηρίων δοκιμών που μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες δοκιμών προς τους παραγωγούς**
- **Κατάρτιση και πιστοποίηση στελεχών των επιχειρήσεων τροφίμων με εξαγωγικό προσανατολισμό**
- **Εκπαίδευση των στελεχών των παραγωγών στις σύγχρονες γνώσεις σχετικά με τις δοκιμές και την πιστοποίηση στα τρόφιμα**
- **Σημεία επαφής των παραγωγών, των εξαγωγέων, των εργαστηρίων και των υπηρεσιών του δημοσίου φορέα**

Για τις παραπάνω δράσεις κύριο ρόλο έχουν να διαδραματίσουν τα Επιστημονικά Τμήματα της Ένωσης, το Τμήμα Τροφίμων, το Τμήμα Αναλυτικής Χημείας και το νεοσύστατο Τμήμα Επιχειρηματικότητας Ανάπτυξης και Καινοτομίας καθώς μπορούν να διοργανώσουν δομές εμπειρογνομosύνης για την επεξεργασία και συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών, αλλά και την εξαγωγή των απαραίτητων παραδοτέων. Τα Επιστημονικά Τμήματα αναλαμβάνουν έργο με την ανάθεση από την Διοικούσα Επιτροπή της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, βάση του ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας Επιστημονικών Τμημάτων. Η Διοικούσα Επιτροπή μπορεί να προγραμματίσει μέσω της Κεντρικής Υπηρεσίας αλλά και κατάλληλων εργολάβων την περαιτέρω υλοποίηση δράσεων αλλά και την ύπαρξη των απαραίτητων δομών στην Κεντρική Υπηρεσία και στα Περιφερειακά Τμήματα της ΕΕΧ, προκειμένου οι δράσεις να αναπτύσσονται μόνιμα.

Αυτές οι δράσεις θα αυξήσουν την εξυπηρέτηση της ΕΕΧ προς τους οικονομικούς φορείς, θα βελτιώσουν την παρουσία της και το θεσμικό της ρόλο στο τομέα των τροφίμων και των εξαγωγών. Η κάλυψη των εξόδων θα γίνει έμμεσα με αύξηση των ταμειακά εντάξει μελών, και άμεσα με κοινές δράσεις (συνέδρια-ημερίδες-εκπαιδεύσεις) με τους συνεργαζόμενους οργανισμούς και συνδρομή των καταχωρούμενων στη βάση για επικαιροποίηση των δεδομένων τους. Επίσης θα μπορούσε να εξεταστεί και το ενδεχόμενο των διαφημίσεων στο δικτυακό τόπο που θα διαθέσει η ΕΕΧ για τη φιλοξενία των βάσεων αυτών.

4.1 Βάση δεδομένων με χαρακτηριστικές περιπτώσεις τροφίμων/χωρών προς εξαγωγή και τις αντίστοιχες νομοθετικές απαιτήσεις

Η βάση δεδομένων προτείνεται να λειτουργήσει υπό την εποπτεία της ΕΕΧ και φιλοξενούμενη στον δικτυακό τόπο της ΕΕΧ. Η συγκρότηση της μπορεί να γίνει με μέριμνα των Επιστημονικών Τμημάτων Τροφίμων και Επιχειρηματικότητας, από ορισμένες ομάδες εργασίες που θα παρέχουν case studies, τα οποία διαρκώς θα συμπληρώνονται. Τα πρώτα case studies αφορούν:

- Ελαιόλαδο στην Κίνα
- Φέτα στις ΗΠΑ
- Μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα σε ΗΠΑ, Κίνα και Ηνωμένο Βασίλειο

Η επιλογή των case studies πρέπει να γίνει με συνεννόηση των Περιφερειακών Τμημάτων με τα κατά τόπους εμπορικά επιμελητήρια, ενώ η Κεντρική Διοίκηση πρέπει να αναλαμβάνει τη συλλογή πληροφοριών με αιτήματα στις Δημόσιες Αρχές της Ελλάδας αλλά και των τρίτων χωρών και στα αντίστοιχα διακρατικά επιμελητήρια.

4.2 Ενημέρωση και βάση δεδομένων για υπηρεσίες πιστοποίησης που εκτός από τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της τρίτης χώρας, να προσφέρουν προστιθέμενη αξία στο προϊόν

Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να αναληφθούν από ομάδες εμπειρογνομόνων των τριών Τμημάτων (Τροφίμων, Αναλυτικής Χημείας και Επιχειρηματικότητας). Η αρχική επικοινωνία από τη Διοικούσα Επιτροπή με την Ένωση των Διαπιστευμένων Φορέων Πιστοποίησης HellasCert και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης για τα Βιολογικά Προϊόντα αλλά και αντίστοιχους διεθνείς ή περιφερειακούς οργανισμούς, για εξειδικευμένες πιστοποιήσεις όπως π.χ χαλαλ ή IFS. Η βάση δεδομένων προτείνεται να λειτουργήσει υπό την εποπτεία της ΕΕΧ και φιλοξενούμενη στον δικτυακό τόπο της ΕΕΧ. Η διαρκής ενημέρωση της βάσης πρέπει να αναλαμβάνεται από στελέχη της κεντρικής υπηρεσίας με δεδομένα ετήσιας ανασκόπησης από τις ομάδες εργασίας των Επιστημονικών Τμημάτων και μετά από ανάδραση των καταχωρούμενων στη βάση φορέων.

4.3 Μητρώο εργαστηρίων δοκιμών που μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες δοκιμών προς τους παραγωγούς

Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να αναληφθούν από ομάδες εμπειρογνομόνων των Τμημάτων Αναλυτικής Χημείας και Τροφίμων. Η αρχική επικοινωνία από τη Διοικούσα Επιτροπή με την Ένωση των Εργαστηρίων Hellaslab και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και τον ΕΦΕΤ. Βασικό στοιχείο της βάσης πρέπει να είναι η παροχή πληροφοριών για τις δυνατότητες του εργαστηρίου που ξεφεύγει από την απλή παράθεση των διαπιστευμένων ή όχι δραστηριοτήτων του και θα μπαίνει σε εξειδικευμένα πλαίσια π.χ η ανάλυση φθαλικών στο ελαιόλαδο με τη συγκεκριμένη μέθοδο, εξασφαλίζει τα χαμηλά όρια ανίχνευσης του προτύπου που εφαρμόζουν τα εργαστήρια επισήμου ελέγχου της Κίνας. Η βάση δεδομένων προτείνεται να λειτουργήσει υπό την εποπτεία της ΕΕΧ και φιλοξενούμενη στον δικτυακό τόπο της ΕΕΧ. Η διαρκής ενημέρωση της βάσης πρέπει να αναλαμβάνεται από στελέχη της κεντρικής υπηρεσίας με δεδομένα ετήσιας ανασκόπησης από τις ομάδες εργασίας των Επιστημονικών Τμημάτων και μετά από ανάδραση των καταχωρούμενων στη βάση εργαστηρίων.

4.4 Κατάρτιση και πιστοποίηση στελεχών των επιχειρήσεων τροφίμων με εξαγωγικό προσανατολισμό

Η ΕΕΧ έχει ήδη προχωρήσει στην δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού και σχήματος πιστοποίησης για στελέχη των επιχειρήσεων τροφίμων. Προτείνεται να εξειδικευτεί το υλικό κατάρτισης και το περίγραμμα προς την κατεύθυνση του στελέχους που θα καλύπτει τις εξαγωγικές ανάγκες (πιστοποιήσεις, απαιτήσεις, διαδικασίες) και να προσφερθεί στην Ελληνική Αγορά με το κύρος

της ΕΕΧ είτε σε ανοιχτές εκπαιδεύσεις είτε σε επαφή με τα κατά τόπους επιμελητήρια. Η ταυτοποίηση και ανάπτυξη των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών αναγκών αναλαμβάνεται από τις αρμόδιες δομές της ΕΕΧ, με ευθύνη της Διοικούσας Επιτροπής (Συμβούλιο Εκπαίδευσης και αρμόδια Τμήματα Τροφίμων, Αναλυτικής Χημείας και Επιχειρηματικότητας). Τα έξοδα εδώ θα καλυφθούν από τη διάθεση της κατάρτισης και την ιδιοκτησία του σχήματος πιστοποίησης.

4.5 Εκπαίδευση των στελεχών των παραγωγών στις σύγχρονες γνώσεις σχετικά με τις δοκιμές και την πιστοποίηση στα τρόφιμα

Η ΕΕΧ σε συνδυασμό με τις δράσεις που αναφέρονται στην 4.6, μπορεί να προχωρήσει σε επιμορφωτικές δράσεις των στελεχών των επιχειρήσεων σχετικά με τη διασυνοριακή κυκλοφορία εκθέσεων δοκιμών και πιστοποιήσεων και πως αυτές αντιμετωπίζονται από τις αρμόδιες αρχές κάθε χώρας. Επίσης τέτοιες δράσεις επιμόρφωσης μπορεί να περιλαμβάνουν γνώσεις σχετικά με την ανάγνωση τέτοιων εκθέσεων και πιστοποιητικών για καλύτερη αντιμετώπιση του ελέγχου αλλά και του ανταγωνισμού. Οι επιμορφωτικές δράσεις μπορούν πάλι να αναληφθούν από τα Περιφερειακά Τμήματα, καθώς θα έχουν τοπική και ειδική στόχευση σε συνεργασία με τις αρμόδιες δομές εκπαίδευσης της ΕΕΧ (Συμβούλιο Εκπαίδευσης, Επιστημονικό Τμήμα Αναλυτικής Χημείας και Επιστημονικό Τμήμα Τροφίμων).

4.6 Σημεία επαφής των παραγωγών, των εξαγωγέων, των εργαστηρίων και των υπηρεσιών του δημοσίου φορέα

Η ΕΕΧ εκ του ρόλου της ως επιμελητήριο και προκειμένου να προωθήσει τις παραπάνω δράσεις, εκτός από τη διάχυση και συζήτηση που θα γίνεται στο πλαίσιο των δράσεων μεταξύ χημικών που εργάζονται στις επιχειρήσεις τροφίμων χρειάζεται να οργανώσει ένα πρόγραμμα ημερίδων και επιμορφωτικών εκδηλώσεων σε τρεις φάσεις:

1^η φάση κατά την ανάπτυξη αυτών των υπηρεσιών χρειάζονται στοχευμένες ενέργειες επικοινωνίας και διαβούλευσης με τοπικά και ειδικά επιμελητήρια και ενώσεις, π.χ για το ελαιόλαδο, με πρόσκληση αντίστοιχα και των ενώσεων των εργαστηρίων και εκπροσώπων του δημόσιου φορέα, πχ της αντίστοιχης ΔΑΟΚ ή της αντίστοιχης Δνσης του ΓΧΚ. Ο στόχος είναι η ενημέρωση των συνεργαζόμενων με την ΈΕΧ φορέων για την ανάπτυξη αυτών των υπηρεσιών και η διαβούλευση με σκοπό τη στοχευμένη ανασκόπηση των αναγκών των οικονομικών φορέων

2^η φάση μετά την ανάπτυξη αυτών των υπηρεσιών η ΕΕΧ χρειάζεται ευρύτερες δράσεις δημοσιότητας για την ενημέρωση των οικονομικών φορέων για τις βάσεις δεδομένων, τις υπηρεσίες κατάρτισης και πιστοποίησης προκειμένου να γίνουν γνωστές στο ευρύ τεχνικό, επιχειρηματικό και επιστημονικό κοινό

3^η φάση Για λόγους επικαιροποίησης των αναγκών και των δεδομένων η ΕΕΧ, μέσω των Περιφερειακών Τμημάτων χρειάζεται να τηρήσει ένα καθιερωμένο ετήσιο πρόγραμμα συναντήσεων και εκδηλώσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να υπάρχουν οι μηχανισμοί που θα εντοπίσουν αλλαγές και θα διασφαλίσουν την ακεραιότητα και εγκυρότητα των πληροφοριών και του τρόπου παρουσίασης τους στις βάσεις δεδομένων. Επίσης είναι απαραίτητο να κρατείται επικοινωνία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για να ανιχνεύονται ανάγκες διόρθωσης ή ανακατεύθυνσης, ιδιαίτερα των εκπαιδευτικών/επιμορφωτικών δράσεων.